ISSN 0132-4462

ТРАВЕНЬ

1983

Київ

Виходить з січня 1927 р.

№10 (1148)

Ціна номера 30 коп.

ПЕРЕЦЬ

БУРЛАКИ-РЕМОНТНИКИ

Там, де ремонтують сільгосптехніку за халтурним принципом «Стук- грюк, аби з рук».

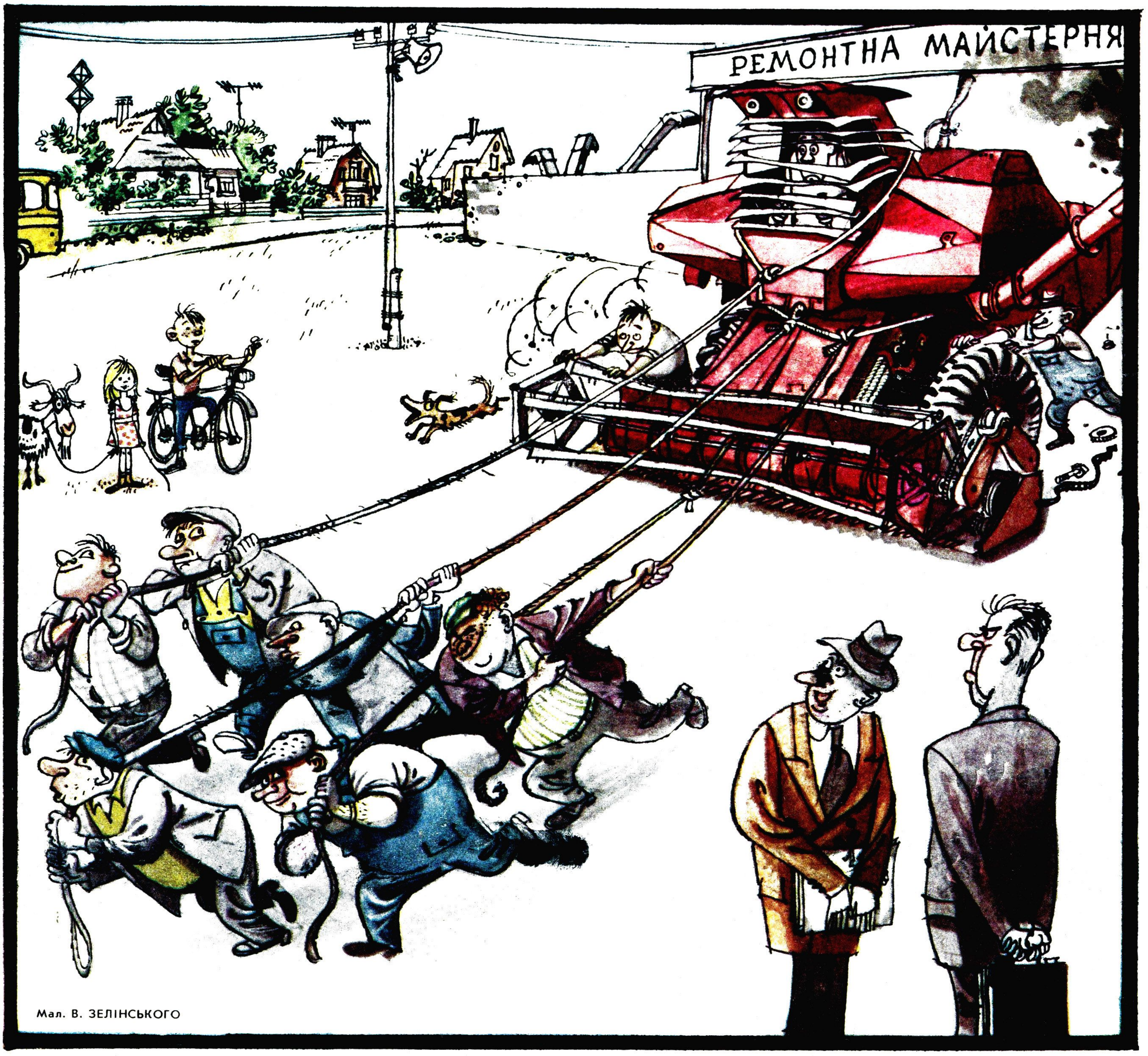

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Куди це ви його тягнете!
— Як куди! На лінійку готовності.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

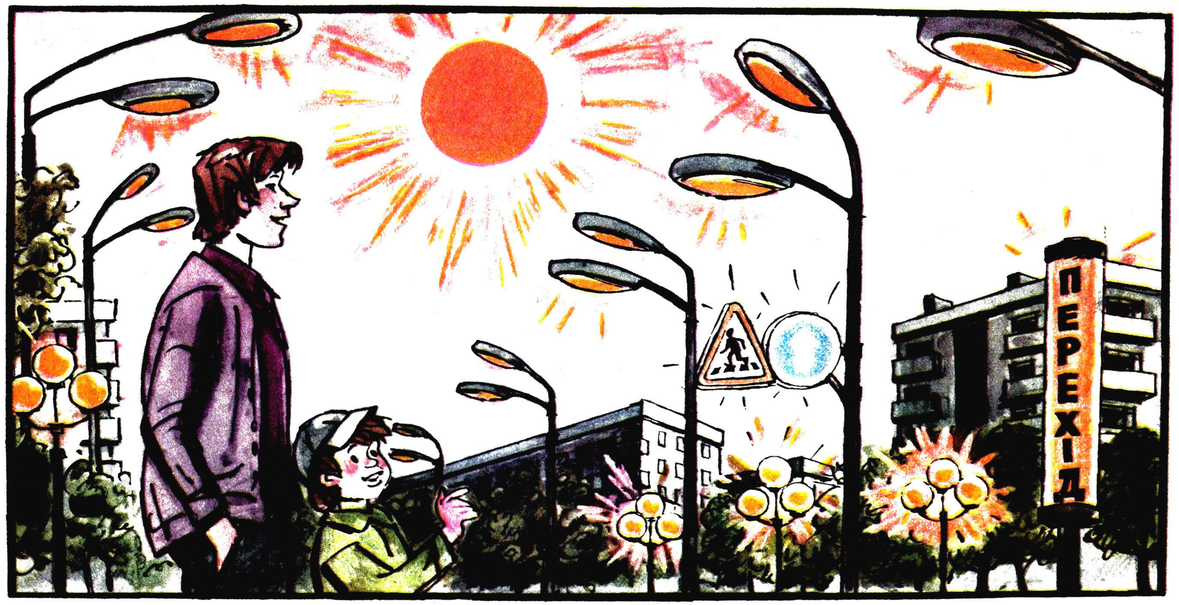

— Тату, а лампи денного світла так називають тому, що вони вдень горять!

НЕЕКОНОМНА ЕКОНОМІКА

Довгий «СВІТАНОК»

Чуєте: брязь, дзень, дзелень!.. Так, ви не помилуєтеся — це розлітається на друзки скло. Та б'ють його не малосвідомі з огляду на їхній вік хлопчаки рябими футбольними м'ячами. Скло розбивають прицільними ударами цілком свідомі дорослі люди. І зовсім не тому, що їх раптом охопив бешкетливий настрій босоногого дитинства. Ні — у такий спосіб вони досягають найпрозаїчнішої мети: прориваються до світла, до сонця...

А все тому, що скло забруднилося. Уточнимо: скло, під яким знаходяться різні виробничі приміщення. Не поспішаймо звинувачувати розбивачів цього скла в економічній і моральній капості: мовляв чи не простіше взяти ганчірку та й видряпати брудну поверхню. Не забуваймо, що живемо ми з вами у час, коли промислові вітри стали досить складними за своїми хімічними компонентами. Й на скло тепер лягає пилюга укупі чи не з абсолютною більшістю елементів періодичної системи Менделєєва. І так міцно лягає, що ніякими ганчірками, ніякими швабрами не відітреш.

Неприємна ситуація, і не лише в розумінні елементарної охайності і чистоти. У енергетиків, наприклад, забруднені ізолятори акумулюють вологу, що призводить до коротких замикань із довгими ремонтними наслідками. Для овочівників, які вирощують огірки та помідори під прозорим покровом скляних теплиць,— це солідний недобір урожаю, перевитрати електроенергії, втрата товарного вигляду продукції. Для промисловості — взагалі цілий комплекс неприємностей. Якщо, незважаючи на буяння липневих сонячних променів, цех окутує півморок,— яка вже тут продуктивність і убезпечення від травматизму?! Компенсуючи нестачу природного освітлення, до стель і стін чіпляють гірлянди електроламп. А вже коли не допомагає і понадліміщо на хімічно складний бруд викидаються аж ніяк не копійки і не карбованці, а сотні й сотні тисяч. Одне слово, маємо досить серйозну проблему, котру слід вирішувати за принципом: чим раніше, тим краще.

На жаль, раніше — не виходить, хоча іще з десяток років тому газети — від обласних до центральних — сповістили про те, що науковці Донецького інституту фізико-органічної хімії та вуглехімії Ю. Ютилов, В. Дуленко і О. Ейлазян винайшли хімічний розчин, який миттю знімає із скла, фарфору, металу та інших поверхень будь-який бруд. І невідомо, коли щось вийде. Принаймні, самі винахідники уже втратили оптимізм.

Ні, ні, із «Світанком», як любовно називають своє дітище учені, все гаразд. Його офіційно визнано як цінний винахід, і він уже встиг принести народному господарству — за найскромнішими підрахунками — близько чотирьох мільйонів карбованців економічного ефекту.

«Світанок» фантастично дешевий, простий у виготовленні, а в розумінні безпеки в поводженні його хіба що не можна вживати всередину. Там, де при його допомозі наводили чистоту, вимоглива профспілка з задоволенням констатувала, що в оновлених цехах і теплицях знову найсвітліший стан, повна ікебана.

І йдуть до винахідників захоплені відгуки. «Чудодійний засіб!» — повідомляють із радгоспу «Сонячний» Ростовської області, де за одним разом відмили 6,8 гектара теплиць з економічним ефектом 240,7 тисячі карбованців. «Казково! — радіють в управлінні робітничого постачання Міністерства вугільної промисловості УРСР. — На наших теплицях «Світанок» зберіг 141 тисячу карбованців!» «Блискуче! — пишуть із Сорокинського заводу технологічного устаткування, що в Молдавії. — Ми відмили цех і маємо вигоду в 34 тисячі!» І зовсім немає слів, щоб виявити почуття, у керівників ленінградського аграрно-промислового об'єднання «Літо», де зберегли понад 600 тисяч карбованців.

Та не будемо втішатися переможним — на перший погляд — маршем «Світанку». Позаяк справа з винайденим розчином так досі й не вийшла за рамки самодіяльності окремих ентузіастів і на даний момент, схоже, наближається до повного забуття.

Ні, промисловим, сільськогосподарським та іншим підприємствам «Світанок», як і раніше, потрібен, як повітря. Бо ж, за підрахунками фахівців, він допоможе зекономити 12—15 мільярдів кіловат-годин електроенергії — цілий відсоток річного виробітку по країні,— не кажучи вже про скло, ізолятори, вольфрам та інші матеріальні цінності. Але де взяти розчин, хто візьметься за очистку, при допомозі якої оснастки?

Смішно, але, прочувши від преси про чудодійний засіб, виробничники у величезній масі листів просять, благають і навіть вимагають у винахідників: почистьте негайно або хоч дайте нам свій реактив! Учені

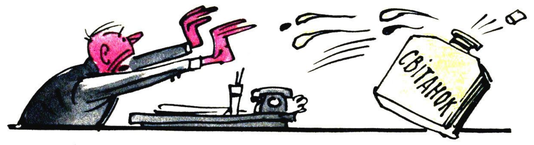

ВТК Перця

НІКОГО НЕ СЛУХАЙТЕ!..

Порада впроваджувачам нової техніки

Насамперед давайте уточнимо: з якою метою ви вирішили взятися за впровадження. Якщо для галочки, то слушнішої поради, ніж моя, годі й бажати. Якщо ж наміри у вас серйозніші, можете використати викладені мною факти як антидосвід.

З чого починається впровадження? Перш за все треба мати що впроваджувати. У Білоцерківському виробничому об'єднанні шин та гумоазбестових виробів це, скажімо, робили так.

Одного чудового дня десь на початку 1981 року головний інженер цього підприємства Олександр Федорович Шмиголь гукнув до себе у кабінет свого заступника по впровадженню нової техніки Є. В. Марушкина та й сказав:

— Слухай, дорогий Євгене Васильовичу, щось слабенько у нас останнім часом на виробництві з механізацією... Випустили ми якось з поля зору гасло «Ручну працю — на плечі машин!» Ще, чого доброго, критикувати почнуть. Та й план по впровадженню нової техніки над нами висить... Я чув, ніби твої хлопці верстатик автоматичної промазки внутрішньої поверхні автопокришок змикитили... Це правда?

— Та є гріх... — відповів Марушкин. — Тільки от, на жаль, не довели ми його ще до пуття...

— Це юринда! Ми ту машинерію якнебудь у роботі дотягнемо... Встановимо на конвейєр, де у нас автопокришки розміром 320-508Р ідуть, і нехай собі шурує потихеньку. А від цього й нам добре — і премію у перспективі матимемо, і відзвітувати зможемо. Згода?.. От і добре...

Не минуло й кількох днів, як наші герої зіпхнули верстат-напівфабрикат зі «стапелів» заводської лабораторії прямісінько у складальний цех № 2, оформивши це відповідним актом, і стали чекати подальшого розгортання подій.

Поки ж вони розгортатимуться, ознайомимо вас із деякими тонкощами технологічного процесу виробництва автопокришок.

Перед тим, як покришка потрапить зі складального цеху № 2 у цех вулканізації, де вона набуває свого остаточного вигляду, її внутрішня поверхня обов'язково мусить бути оброблена, себто промазана спеціальним розчином, до складу якого входить тальк. Якщо ж цього не зробити або, принаймні, зробити неякісно, то під час вулканізації покришка може деформуватися.

Раніше, до впровадження отієї «машинерії», автопокришки промазували вручну. І виконувала цю копітку фізичну операцію спеціальна бригада. Зауважимо, що робила це вона досить сумлінно.

Не треба вам пояснювати, що, одержавши з волі Шмиголя та Марушкина механізм автоматичної промазки, робітники — що й казати — були дуже вдячні за турботу про їхні руки, котрі віднині, замість відер та віхтів, знатимуть лише кнопки керування. Вони ладні були своїх благодійників на руках носити.

Застерігаємо: боронь, боже,— не допускайте, щоб від захвату вас не почали підкидати до стелі... До речі, ні головний інженер Білоцерківського шинного об'єднання, ні його заступник — як люди обачливі та далекогляді — також не ризикнули бути підкинутими... Бо в якійсь мірі розуміли, що в одну чудову мить їх могли просто не підхопити.

Проте це ще не найгірше. Найгірше може трапитися пізніше, коли всім, а не тільки вам, стане ясно, що «новинка» — слова доброго не варта. Отоді ви побачите, як побачили Шмиголь та Марушкин, скільки людей з консервативними поглядами працює з вами поруч і яких зусиль докладатимуть оці, вибачаємося, ретрогради, щоб сплавити ваше дітище у металобрухт...

Але не вішайте носа і не піддавайтеся на провокації. Пам'ятайте азбучну істину: нове завжди прокладає собі дорогу з труднощами. Мобілізуйте всі свої адміністративно-вольові якості, заплющіть на все очі й нікого не слухайте. Бо бажаючих висловити вам свою думку буде чималенько.

Наприклад, першими, хто подав невдоволений голос, були ті, заради кого Олександр Федорович та Євген Васильович затіяли механізацію. Робітникам, бачте, не сподобалося, що верстат автоматичної промазки не тільки постійно ламається, а й гонить суцільну халтуру: то зовсім нічого не промазує, то обляпує все і всіх, хто знаходиться поряд.

Потім зачастили депутації вулканізаторників, яким тепер самим доводиться брати в руки віхоть і усувати допущений машиною брак: або заново промазувати покришку, або вихлюпувати з неї зайву змазку.

Можуть не давати вам спокою і працівники відділу технічного контролю. В тому ж таки Білоцерківському шинному об'єднанні начальник ВТК М. І. Гуртовий кілька десятків разів інформував головного інженера та його заступника по впровадженню, що через їхню технічну «новинку» порушується технологія, а брак при виробництві автопокришок 320-508Р виріс майже у чотири рази.

Варто приготувати себе й до емоційних діалогів з начальниками цехів, які теж можуть не зрозуміти смислу вашого впровадження, і почнуть благати припинити подібні експерименти на виробництві. Бо їм, бачте, план треба виконувати...

Але, повторюємо, нікого не слухайте і не звертайте аніякісінької уваги на критичні стріли на свою адресу і на адресу вашої машинерії. Як, між іншим, це й робили Шмиголь та Марушкин. Більше того, якщо за листом робітників до вас на підприємство приїде кореспондент, не поспішайте пропускати його через прохідну. Як, знову ж таки, це практикують в об'єднанні.

Не забувайте: рано чи пізно всі пристрасті навколо вашого недолугого пристрою вгамуються, і ви зі спокійною душею зможете поставити галочку у звіті, засісти за підрахунки так званого економічного ефекту від впровадження і тішити себе надією на премію, що й роблять нині в Білоцерківському виробничому об'єднанні шин та гумоазбестових виробів.

Ю. ІЩЕНКО,
спец. кор. Перця.

Київська область.

ДУМКИ ЗНЕНАЦЬКА

● *У поета були коні: Пегас для злету на Парнас і троянський кінь для проникнення у видавництво.*

● *Так призвичаївся читати між рядків, що самі рядки йому вже були не потрібні.*

Євген НАУМОВ.

● *Хіба довір'я в чомусь винне, що його увесь час треба виправдувати?*

● *Якщо думкам просторо,— їх мало.*

● *Скажи мені, хто ти, і я скажу тобі, чи стану я твоїм другом.*

Володимир КИРИЧЕНКО.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— Ай-яй-яй! Ким ви тільки не працювали!
— Директором.

Чай — це добре, але...

Мал. В. ГОНЧАРОВА

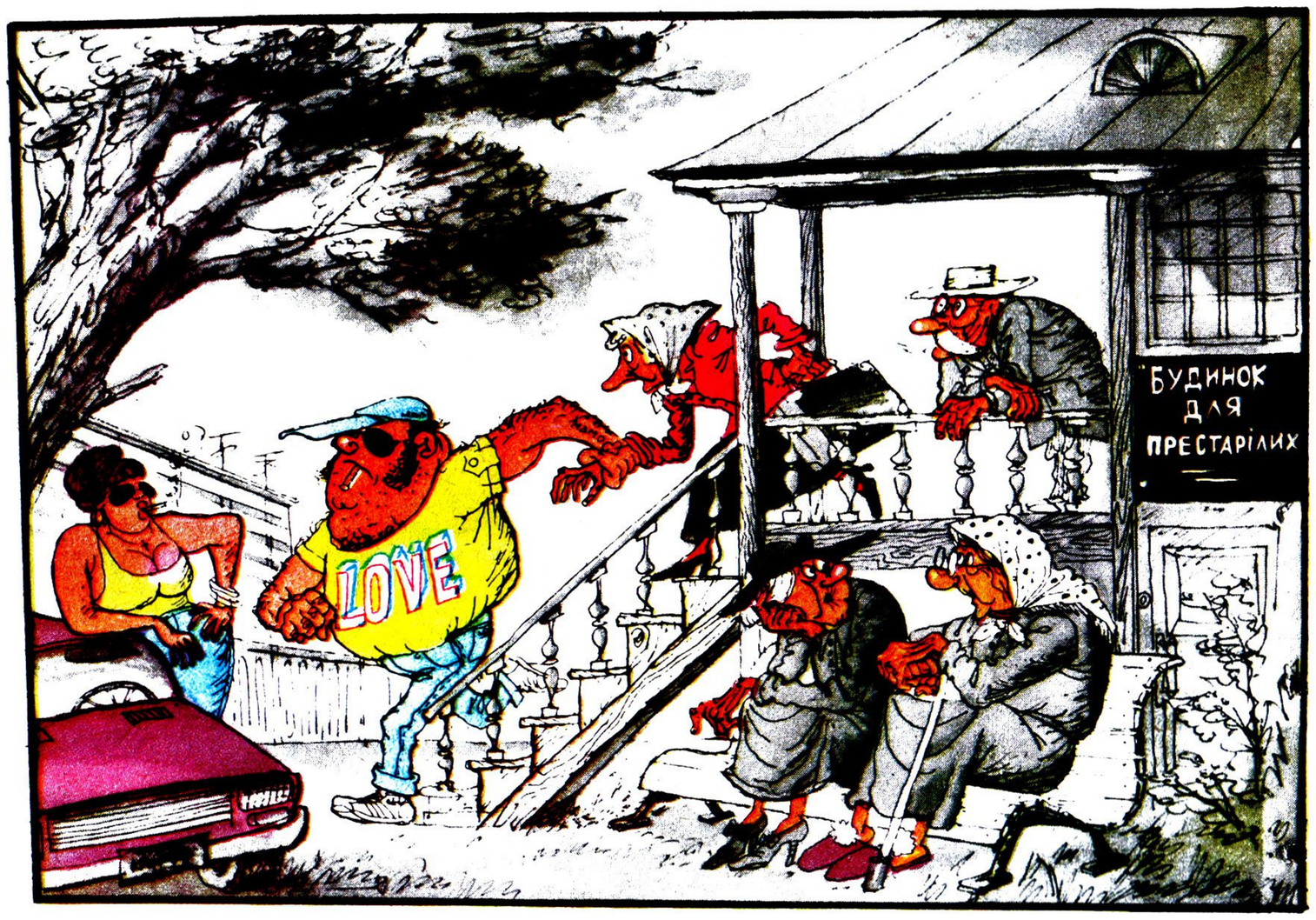

— Повезло ж Дарині Миколаївні! Синок з будинку престарілих її забирає. В нього близнюки народилися.

Кожен знає, як воно приємно десь у мандрах неочікувано зустріти свого земляка, колегу чи родича. Отож можете собі уявити, як я зрадів, коли в червоному кутку на тваринницькій фермі в селі Дичках раптом уздрів — кого б ви думали? — нашого Перця. Стоїть ріднесенький на почесному місці (в кутку кутка), червоний, міцний (із заліза вирізьблений), чемно вітається, піднісши капелюха, зі своєю традиційною мітлою. Ну, немовби тільки-но зійшов сюди з обкладинки журналу. «Диви,— потішив себе,— нарешті таки почали й Перцеві монументи зводити». Коли придивився, а він у вільній руці тримає табличку, а на ній — чорним по білому: «Дорогенькі Юрію Ярославовичу і Михайле Васильовичу, від вас я не піду, поки прирости на відгодівлі ВРХ не будуть доведені до 400 грамів». Отакої!

А Юрій Ярославович — це ж не хто інший, як товариш Тимчишин, голова правління місцевого колгоспу «Червоний Жовтень». А Михайло Васильович — це товариш Яновський, секретар парторганізації цього ж таки колгоспу. Це я вже знав. Решту мені пояснили. У Рогатинському районі щомісяця, як і має бути, підводять підсумки соцзмагання. Переможцям, як воно ведеться, вручають перехідний прапор. А от ті, хто пасе задніх, якось залишаються ні з чим. Отож і завели новий порядок, щоб воно було справедливіше: передовикам урочисто, під оплески присутніх, дають перехідний прапор, а заднім не менш урочисто, під іронічні усмішки того ж залу, вручають перехідного Перця. Не знаю, як кому, а мені таке нововведення, слово честі, видалося і справедливим, і перспективним. Судячи з того, який засмучений вигляд мав Юрій Ярославович, я здогадався, що він не від того, щоб якнайшвидше розлучитися з Перцем, а заодне вже і з його кореспондентом.

Але чому ж усе-таки колгосп «Червоний Жовтень», котрий спеціалізується на відгодівлі ВРХ, випасає задніх? З цього приводу мені довелося чути від спеціалістів різні думки. Одні казали, що тут не організовано як слід соціалістичне змагання між тваринниками, інші переконані, що тут не використовують повною мірою матеріальних і моральних стимулів, треті запевняли, що тут іще забагато ручної праці, хоч, зокрема, відгодівельний комплекс у тих же Дичках задумували, проектували і будували як високомеханізований. На все це свого часу вказувала і обласна газета.

Не беруся судити, яке з цих зауважень найслушніше. Тим більше, що для відставання, а втім — як для перемоги, однієї якоїсь причини буває замало. Цілком можливо, що тут якраз маємо той випадок, коли всі мають рацію. Я ж, не будучи вузьким спеціалістом у галузі відгодівлі, мимохіть згадав собі старе й не дуже, даруйте, наукове: «Як дбаєш, так і маєш». І запитав голову Тимчишина: «Як дбаєте про тваринників?»

— Якщо ви маєте на увазі побутові умови на виробництві, то ще як дбаємо,— бадьоро пояснив голова. — На кожній фермі маємо будинок тваринника з червоним кутком, з ларком, де можна придбати продукти першої необхідності, попити чаю з бутербродом. Чай, до речі, завжди до їхніх послуг.

Тепер я можу власним підписом засвідчити: все сказане Юрієм Ярославовичем — чистісінька правда. Є будинки тваринника, є в них червоні кутки, і ларки є, де можна купити і хліб, і сіль, і цукор, і крупу. І всюди був чай, навіть гарячий.

Таку явно ідилічну картину трохи зіпсували окремі дрібнички. У кожному червоному кутку, приміром, стоїть телевізор. І тваринники в перерві між годівлею, здавалось би, можуть культурно відпочити, проглянути «Міжнародну панораму» чи як там, алло, шукають таланти. Але телевізори, неначе змовились, капосні, усі до одного зіпсувалися. І ніхто, теж начебто змовились, не хоче подбати про їх ремонт.

Іще я запитав:

— А де трудівники ферм можуть після роботи помитися, переодягнутися?

— У душовій,— з якоюсь дипломатичною обережністю пояснив голова,— але...

Але в незугарному будинку тваринника, що в селі Підкамені, душу нема, але ось-ось, кажуть, має бути. Поки чи то руки не дійшли, чи то будівельники з трубами чомусь не доїхали. Зате в новому будинку тваринника в Дичках є не лише душові, а й навіть дві ванни. І шафи, де роздягатися, теж є. Тільки у ванни, схоже, води ще ні разу не наливали. Й душові не діють. Щодо шаф, то як же в них одяг скласти, коли й поличок нема, і навіть гвіздочка ніхто з гарних газд не спромігся забити.

Отак воно виходить. Як для звіту, то все наче в наявності: і червоні кутки з телевізорами, як той казав, для душі, і душові з гарячою водою для тіла. А як для діла, то й помитися нема як, і культурно перепочити — так само.

І все ж мені ніяк не хотілося позбуватися ідилічного настрою. Бо що там не кажіть, а гарячий чай з бутербродами був повсюдно. І якщо, за давньою традицією, порівняти з одна тисяча дев'ятсот тринадцятим роком, то... ого-го!

Та чи треба заглядаати так далеко назад, коли можна — значно ближче. Досить проїхати з десяток кілометрів до села Конюшків того ж Рогатинського району. Там, у колгоспі ім. Шевченка, на фермі теж є будинок тваринника. Але в ньому, опріч магазину, ларка, є ще й їдальня, де не лише попити чаю, а й пообідати можна смачно. І — щодня. А пообідавши, заглянути в затишний червоний куток, де (уявіть собі!) телевізор цілком справний. А крім того, є тут і профілакторій, куди майже щоранку приїжджає фельдшер з сільської лікарні, щоб оглянути доярку... чи то пак оператора машинного доїння, чи не вискочило, бува, в неї якої вавки. Раз на тиждень навідується сюди й лікар з сільської амбулаторії. І пральня є, де на місці приводять у належний стан виробничий одяг.

Здавалось би, відстань між двома колгоспами невелика, а різниця в турботі про тваринників — таки істотна. І чим швидше Юрій Ярославович та Михайло Васильович зуміють ліквідувати цю різницю, тим швидше Перець з його ввічливо-уїдливим зверненням до них забереться з їхнього колгоспу.

А на одному чаї, навіть із бутербродами, все-таки важкувато підтримувати реноме дбайливих керівників. Повірте!

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

Івано-Франківська область.

ТЕЛЕГРАФНЕ АГЕНТСТВО ПЕРЦЯ

ЩЕ ОДНЕ ЧУДО

м. КИЇВ. (Кор. ТАП). Репутацію надзвичайно везучої людини має серед мешканців багатоповерхового будинку № 25 по проспекту Корнійчука П. Д. Салабай. За рік, що минув після заселення будинку, він жодного разу не піднімався на свій поверх пішки, а їхав ліфтом. Так не щастило нікому, бо ліфт у будинку такий, що два дні стоїть, а на третій не працює.

— Яких тільки чудес не буває на світі! — так прокоментували цей факт керівники тресту «Київліфтремонт».

СКАРГА — БЕЗПІДСТАВНА

До штаб-квартири ТАП надійшла скарга від жителів села Раків Ліс Камінь-Каширського району Волинської області про те, що в їхньому селі ніяк не спроможуться відкрити дитячий садок, хоч районна газета «Радянське Полісся» ще в січні повідомила про здачу його в експлуатацію.

ТАП уповноважений заявити: скарга мешканців села — безпідставна. Оскільки в приміщенні дитсадка немає ні вікон, ні дверей, то можна вважати, що він відкритий — і вдень, і вночі.

УСІ КОТИ — ЧОРНІ

Останнім часом жителі Боярки, що на Київщині, помітили: у місті всі коти — чорні. Навіть якщо й народжувалося десь сіре або руде кошеня, то вже через тиждень воно чорнішало.

Виявилося, що причиною цьому — місцевий хлібозавод. Точніше, його труби, з яких у навколишню атмосферу вилітають хмари чорного диму. Він осідає липким шаром сажі на землю, на дерева, будинки і... на котів, змінюючи їхню масть.

МАЛИНСЬКА ПАМ'ЯТКА

ЖИТОМИРСЬКА область. (Кор. ТАП) Італійське місто Піза славиться своєю падаючою вежею. У районному центрі Малині не менш відомий падаючий стовп лінії електропередач по вулиці Першого травня — біля будинку малинчанина А. І. Димика. Про нього вже сповіщала районна газета і навіть опублікувала фотознімок. Та й сам громадянин Димик писав у всі кінці, намагаючись позбутися небезпечного сусідства, від якого й до лиха недалеко. Проте керівники району електричних мереж, очевидно, вважають, що стовп перестоїть ще й саму Пізанську вежу, бо заходів ніяких не вживають.

КЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІСТ

ГУМОРЕСКА

З кухонного крана закапало, і я подзвонив у жек. Незабаром звідти прийшов респектабельний чоловік в елегантному костюмі з «дипломатом» у руці.

— Я за вашим викликом,— повідомив він. — Що у вас з краном?

— Та ось, протікає,— пояснив я.

— Зрозуміло,— відповів він, кинувши на кран побіжний погляд,— з вас п'ять карбованців.

— Ого! — розгубився я. — Нічогенькі собі розцінки!

— Бачите,— спокійно мовив чоловік,— я спеціаліст високого класу. Головний слюсар жеку. Зрозуміло, що й оплата моєї праці висока. Якщо вас ціна не влаштовує, можу прислати спеціаліста трохи дешевшого.

«Дешевший» спеціаліст прийшов хвилин через двадцять. Одягнутий він був простіше і в руці тримав не «дипломат», а портфель з нікельованими замками.

— Здрастуйте,— привітався він тоном добре вихованої людини,— мене прислав до вас головний слюсар.

Я продемонстрував йому зіпсований кран. Він підставив під струмінь палець і сказав:

— З вас три карбованці.

— За що? — вдруге здивувався я.

— За роботу,— відповів він,— бачите, я не простий слюсар, я заступник головного слюсаря, і за прейскурантом година моєї роботи...

— Вибачте,— зупинив його я,— мені зовсім не потрібні такі класні спеціалісти. Досить було б звичайного, нетитулованого слюсаря...

— Тоді не смію забирати ваш дорогоцінний час,— галантно схилив голову заступник головного слюсаря. — Все, що я можу зробити,— це направити до вас звичайного слюсаря.

— Буду вам дуже вдячний,— провів я його до дверей.

Звичайний слюсар прийшов дуже швидко. Це був зовсім молодий хлопчина в комбінезоні, з кишень якого стирчали розвідні ключі. Він оглянув кран і сказав:

— Треба міняти прокладку. З вас один карбованець.

— Будь ласка,— простягнув я йому гроші,— міняйте.

— Не можу,— похитав він головою. — Я всього-на-всього молодий спеціаліст і маю право лише спробувати встановити причини несправності...

— А хто ж її усуватиме?! — майже закричав я. — Хто замінить цю злощасну прокладку?!

— З цим питанням треба звернутися до головного слюсаря або його заступника,— смиренно пояснив звичайний слюсар.— Хочете — я звернуся до них від вашого імені?..

Леонід ФУЛЬШТИНСЬКИЙ.

м. Львів.

●●●●●●●●●●●●

"ХИТРІ" КОНІ

ЖАРТ

Мимо кумової хати
Їхав хурою Сергій.
— Прошу, куме, завітати,
Та хильнемо по одній!
— Тпру! — Сергій спинився одразу.
— Й дров наріжем заодно!
— Но-о! І так немає часу,—
Ач, заслухалися! Но-о!!

Петро ПІДКОВА.

МУЛЬТИК З ПЕРЦЕМ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

НЕ ЖАЛКО

Двоє п'яних зчепилися між собою. От один із них, занісши над головою порожню пляшку, каже:

— Ще одне слово, і я цю пляшку розіб'ю на твоїй голові!

— От налякав! Бий, мені твоєї пляшки не жалко.

Повідомив В. МАХНО.

с. Покрівське
Кіровоградської області.

НАДІЙНА ПРИКМЕТА

Синок-студент пише з міста листа матері на село: «Дорога мамо! Я дуже радий, що ви приїдете в суботу до мене. Але ж я в цей час буду на лекції. Та ви не журіться. Вас зустрічатиме мій товариш — Микола. А щоб він упізнав вас, мамо, то ви тримайте в одній руці свинячий окорок, а в другій — смаженого індика.

Ваш люблячий синок».

Надіслав М. ДЕЙЧУК.

с. Черепівка
Хмельницького району
Хмельницької області.

ВСІ НА ПЛЯЖ!

— Є пиво? — запитує покупець у продавця.

— Ви що, не знаєте, що зараз усе пиво на пляжі?

— То що ж робити?

— Що-що, купатись!

Повідомив М. ВАСИК.

м. Київ.

ЩО ДОРОЖЧЕ!

— Що вам дорожче,— запитує лікар пацієнта,— горілка чи життя?

— Спочатку горілка, а потім життя.

Повідомив В. ГАВРИЛЕНКО.

м. Бєлгород.

Стимуляція апетиту

Йти, хто мав справу з дітьми, знають, що то за проблема — нагодувати свого впертого нащадка. Цей процес за складністю і трудомісткістю не поступається такому серйозному заняттю, як взяття середньовічної фортеці. І справді, в обох випадках застосовуються схожі прийоми. Наприклад, дипломатичні переговори. Або несподівані вилазки. Коли, приміром, годівник намагається закинути кашу в дитячий рот зненацька, без попередження. Також практикується тривала облога. Відповідно — нащадка не випускають із-за обіднього столу, поки він не здасться, тобто не виїсть насипаного. Інколи вдаються до приступу. В домашньому варіанті — зціплені щелепи дитятка намагаються розімкнути силоміць.

Апеляції до дитячої свідомості («Тобі потрібні вітаміни!», «Їж, тут багато заліза!») мають приблизно такий же ефект, як заклики просвітителів до середньовічних феодалів.

Але світ не стоїть на місці. Нині, наприклад, серед батьків, діти яких відвідують Полтавський міський дитячий комбінат № 58, немає жодного, який би нарікав на апетит своєї дитини.

Як радісно летять до сімейного столу вихованці цього дитячого закладу! З якою величезною охотою вечеряють!

Що ж сприяє розвиткові такого здорового апетиту у дітлахів? Посилені заняття фізкультурою? Тривале перебування на свіжому повітрі? М-м... Як вам сказати. Звичайно, ці фактори мають деяке значення. Але — не вирішальне. А от кому найбільше мусять дякувати тут батьки — так це працівникам харчоблоку.

Як же вдається, спитаєте ви, скромним трудівникам каструлі і ополоника добиватися таких блискучих результатів? А ось як.

Іде, приміром, кухар Н. Гірченко додому — і прихопить кавалок вершкового масла з дитячого столу. А слідом за нею — Л. Маковецька. Теж не порожня. Або з комбінатівським молоком. Або з комбінатівським соком... Будь з чим. Аби не з порожніми руками. Обідають теж за дитячий рахунок. Так, потихеньку, дитячий стіл і втрачає 25—30 відсотків запланованої поживності. А діти, таким чином, набувають легкої, здорової проголоді, яка так тішить серця батьків і бабусь.

А з яким прекрасним апетитом повернулися юні спортсмени з туристської бази «Сонячна», розташованої в селі Липовому Кременчуцького району! Вони з таким ентузіазмом трощили вдома їстівне, що батьки нарадуватися не могли.

Та з цього, мабуть, не варто дивуватися, якщо уявити: такому собі під два метри юному акселерату, який бігає, стрибає або піднімає штангу, згодовувалася на базі переполовинена порція. Замість 450 грамів борщу — 340, замість 75 грамів смаженої курки — 35, замість 150 грамів рисової каші — 85, а огірків — 30 замість 100 грамів. І так далі.

Обслуговувала турбазу весела бригада кухарів із кременчуцького ресторану «Кремінь».

Весела тому, що тверезістю і суворістю звичаїв їхнє життя на турбазі не відзначалося.

Весела тому, що за систематичне переполовинення дитячого столу вона одержала символічні покарання: згідно з наказом директора туристичного готелю «Кремінь» М. Крамаренка, директору турбази П. Міщенку і шеф-кухарю В. Гладуненко «за слабкий контроль за роботою харчоблоку»... оголошено суворі догани. «За недовагу страв» кухарю Г. Ващенко теж оголошено сувору догану, а також її позбавлено премії. Подумати тільки! Ви уявляєте, як налякали життєрадісну гоп-компанію отакі-от суворі санкції? Думаємо, що вони там три дні надривали животи від сміху...

Для адміністрації ресторану «Кремінь» турбаза «Сонячна» виявилася приємною знахідкою. Туди стали збувати дорогі продукти, які не користувалися особливим попитом відвідувачів. На буденному столі підлітків стали звичними: замість помідорів — пристаркуваті тістечка, замість фруктів — кава із простроченим терміном зберігання, замість свіжої картоплі — цукерки, від яких на другий день починають хитатися зуби. Дивишся: дві склянки кави, тістечко, жменя цукерок — і два з половиною карбованці, відпущені на щоденне утримання юного туриста, вичерпані. При тому, що поживність обіду становила лише третину норми.

Про це директор ресторану «Кремінь» Т. Бичок попереджалася(!).

На неподобства, які чинилися в полтавському дитячому комбінаті № 58, колишній завідуючій А. Фроловій вказувалося(!).

Бачите, як строго?

Бо самі вони щоденного розкрадання у стінах ввірених їм закладів не помічали.

Вражаюча, просто-таки захоплююча неуважність! Котра так ефективно сприяла розвиткові дитячого апетиту! А ще більше, зрозуміло,— активізації й без того непомірних апетитів підлеглих.

П. СТОРОЖЕНКО.

Полтавська область.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

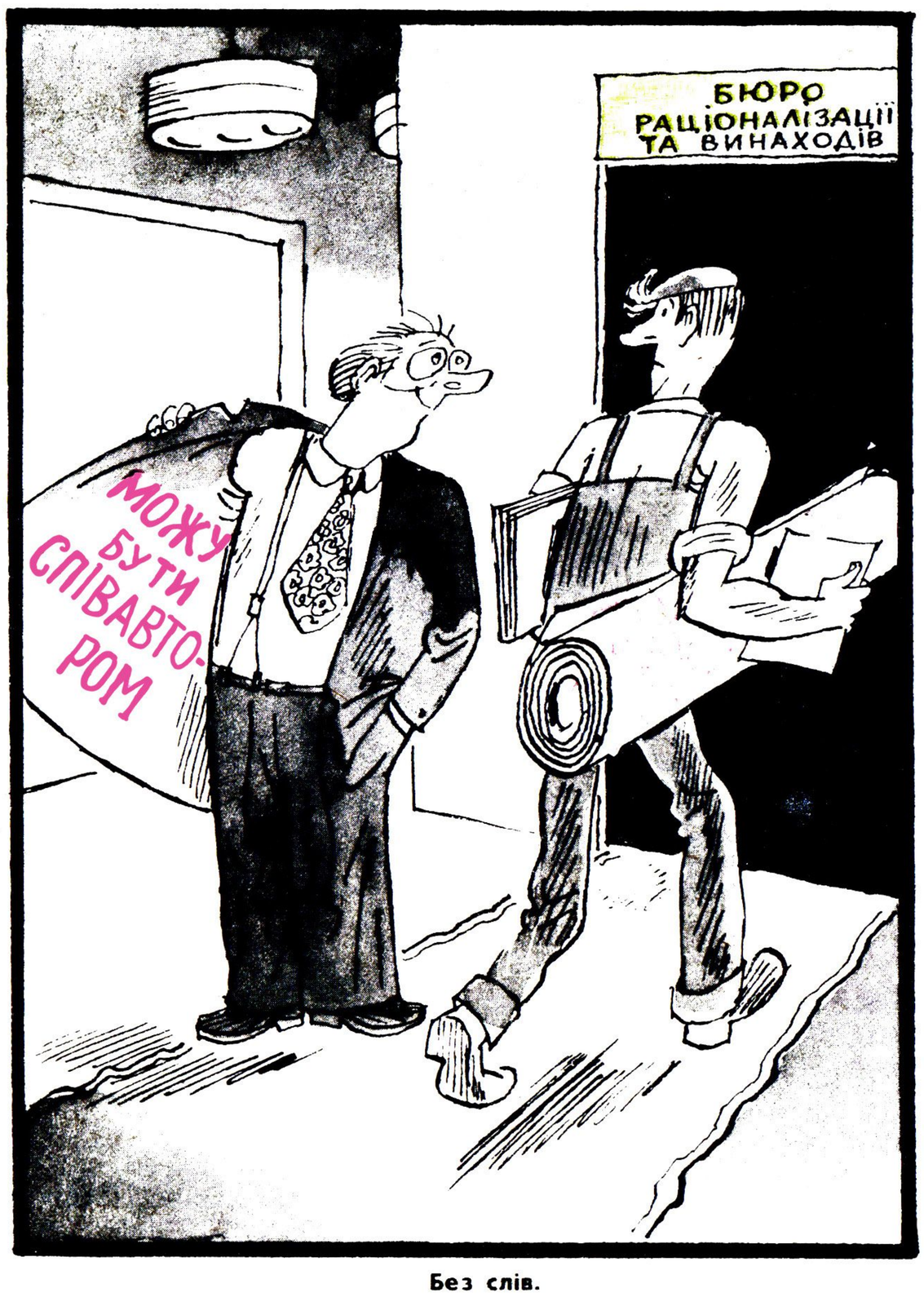

Без слів.

Дали перцю!

Не знайшла відгуку у мешканців села Ясна Поляна Червоноармійського району Житомирської області ідея завідуючої пунктом прийому склотари А. Ф. Дзюбенко, яка полягала в тому, щоб звільнити їх від потреби носити до пункту пляшки. І основний тягар, природно, Дзюбенко взяла на себе: сама випорожняла пляшки, сама здавала, сама і приймала їх. От тільки пила Дзюбенко не лимонад, тому й відчиняла пункт лише зрідка, а коли й відчиняла, то була добряче напідпитку. Жителі Ясної Поляни чомусь не зрозуміли своєї користі від подібної «ідеї» і написали до «Перця».

Цього листа редакція попросила перевірити працівників Житомирської облспоживспілки. Як повідомив заступник голови правління Л. Драч, факти підтвердилися. Дзюбенко з посади звільнено, а на її місце взято іншого працівника.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

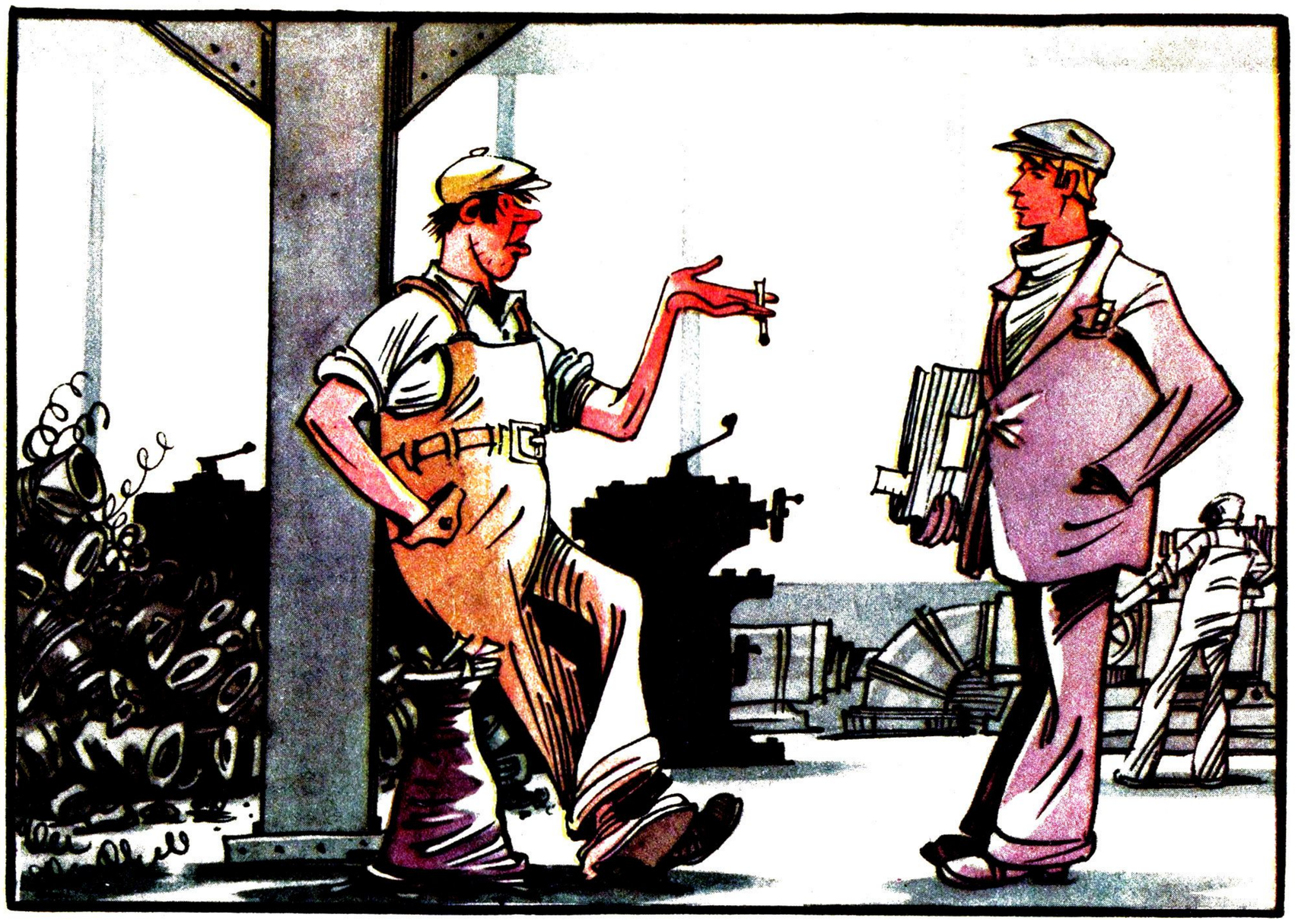

— Чого це ти байдикуєш!
— Так ви ж самі вчора сказали: краще вже нічого не робити, аніж робити брак.

Чим далі в ліс...

Він — тут чи там —
з людьми у згоді ріс.
Він другом був. Не зичив зла нікому.
Спішу до нього!..
Та, чим далі
в ліс,
тим більше дров наламано у ньому.

Бродив лісами слідопит колись,
читав сліди, співучі, ніби гами...
Та в них сьогодні, спробуй,
розберись! —
коли затерті іншими слідами.

Чим далі в ліс,
то тим прикріш мені
за тебе, наших пращурів нащадку,
що залишив автографи сумні
птахам та звірам на недобру згадку.
Бо, певна річ, не від людських
щедрот,
не від добра — сліди автомашини,
де похапцем робили розворот
поміж дубків змієподібні шини.
Немов пронісся вихор-бурелом,
що не під силу і дубкам відважним.
Радів, напевне, власник за кермом,
що був грибами напханий багажник.

І, видно, дуже весело було
учасникам «культурного походу»,—
он після них
чорніє згаром тло,
де під гітару звуглено природу.

Чим далі в ліс,
тим, жертва багатьох,
все більше він
в зацькованій подобі.
Хтось об сосну пляшчиною — торох!
Ні, щоб собі торохнути по лобі.

А той в натхненні аж куди заліз!
І на корі ножем, бо більше нічим,
своє ім'я, а разом з ним і ліс,
увіковічив чи увікалічив.

«Зелений друг!» —
вигукуєм не раз.
Мовляв, у ньому душі очищаєм...
А що, буває, крім гірких образ,
Несе з нас дехто другові навзаєм?
Самі лише бляшанки, папірці,
та ще смертельні у стволах набої;
пливуть посеред лісу по ріці
масні відбитки совісті людської.

Чим далі в ліс,
тим більше схаменись!
Затям оце і накажи сусіду,—
щоб, часом, не зосталося колись,
крім тих слідів,
від лісу
ані сліду.

Анатолій БОРТНЯК.

ПОКЕР

ГУМОРЕСКА

ПОНЕДІЛОК молодший науковий співробітник науково-дослідного інституту по вивченню, систематизації і аналізу проблем заготівлі, збуту і постачання (скорочено — НДІПОВИВСИСАНПРОЗАЗБУПО) Северин Іванович Перепеляк з'явився на роботу з картонною коробкою, общяцькованою написами не по-нашому, поставив її на стіл і вийшов з кімнати.

— Ух ти! — видихнула лаборантка Ліза, завороженно розглядаючи яскраві етикетки. — Що це може бути?

— Не інакше як імпортне пиво,— упевнено мовив референт Мумига,— у жерстяних банках. Проколупуєш дві дірки і цмулиш.

— Та ні, на пиво не схоже,— заперечив старший референт Матюта, взявши коробку в руки і похилитавши нею,— не торохтить і не булькає.

— Обережніше,— втрутився у розмову молодший консультант Гулько,— не бачите хіба — написано: «made in джапан», себто в Японії. Видно, відхопив Перепеляк мініатюрний стереомагнітофончик і...

Докінчити він не встиг, бо до кабінету повернувся Перепеляк. Кожен відразу зробив вигляд, що вміст коробки його ніскілечки не цікавить. Перепеляк розв'язав голубеньку стрічечку і дістав з коробки якийсь прилад.

— Що це таке? — ніби між іншим,запитав Мумига.

— ПОКЕР,— відповів Перепеляк.

— Що-о-о? — аж підскочив молодший консультант Гулько, зачувши миле душі слово.

— ПОКЕР,— повторив Перепеляк. — Портативний обчислювач коефіцієнту ефективності роботи.

— Японський?! — не то стверджуючи, не то запитуючи, подала голос Ліза.

— Ні, моєї власної конструкції,— урочисто мовив Перепеляк. — Плід багаторічної роботи.

Колеги полегшено зітхнули і перекинулися іронічними поглядами.

— А навіщо він? — зверхньо, наче до маленької дитини, звернувся до Перепеляка Матюта.

Усі знову багатозначно перезирнулися.

— Ви, очевидно, чули, що існує графологія — наука про почерки. Кожна людина має свій власний почерк, що відрізняється від інших, як скажімо, відбитки пальців. Більше того, сучасні методи дослідження дозволяють точно встановити, у якому стані писала людина: схвильована чи напідпитку, спокійна чи збентежена і так далі. Так от, я зацікавився, чи не відбивається на почерку те, якою людина йде з роботи: з почуттям виконаного обов'язку чи пробайдикувавши цілісінький день. Виявляється — відбивається. Не буду вдаватися в деталі, скажу тільки, що цей апарат,— Перепеляк любовно погладив прилад,— здатен по почерку оцінити, як людина виконала свою роботу.

— Цікаво,— пробурмотів Мумига, підступаючи ближче. — А що для цього потрібно? Написати звіт про те, що робив протягом дня?

— Не обов'язково. Досить ось в оцю щілину,— Перепеляк показав куди саме,— вкласти стандартний аркуш паперу з будь-якою фразою — нехай це буде навіть букварне «Мама мила раму»,— і через дві секунди обчислювач видає готовий результат: у верхньому куточку вибиває цифру. Зразкова робота оцінюється в одиницю, трохи гірша — в нуль цілих і стільки-то десятих, і так — до нуля. Зрозуміло?

— Зрозуміло,— єхидно погодився Гулько,— це щось на зразок «детектора брехні».

Усі відчули в голосі Гулька погрозу і мовчки з ним солідаризувалися: ніхто не знав чому, але принцип роботи «ПОКЕРа» нікому не сподобався.

— Я не знайомий з принципом роботи «детектора брехні»,— почервонів Перепеляк,— а за об'єктивність «ПОКЕРа» ручаюся.

— А як це можна перевірити? — не відставав Гулько.

— Дуже просто. Напишіть ось на цьому аркушику фразу «Мама мила раму»... О, я й забув. Така деталь. Апарат може оцінювати як результат роботи за день, так і за місяць чи рік. Для цього потрібно лише знати, який період має на увазі сам піддослідний. От ви, наприклад, пишіть «Мама мила раму» і думайте при цьому про те, що зробили за дев'ять місяців поточного року.

Гулько, що взявся було за ручку, завагався.

— Щось я не дуже вірю в оцю електронну магію,— мовив нарешті. Потім додав рішучіше: — Нісенітниця якась. Ні, я в цій комедії брати участь не хочу.

— Чому ж — комедія? — образився Перепеляк. — Шарлатанства тут ніякого, усе — на науковій основі.

— Все одно — не хочу,— вперся Гулько. — Шукайте інших піддослідних.

— Може — ви? — звернувся Перепеляк до Мумиги.

— Здра-а-астуй-те! — проспівав Мумига. — Знайшов крайнього.

У кімнаті запанувала тиша. Така дзвінка, що в двері зазирнула стривожена прибиральниця тьотя Паша.

— О! — здивовано вигукнула вона. — Я думала, що нікого немає.

— Тьотю Пашо! — кинувся до неї Перепеляк. — Пелагіє Андріївно! Виручіть мене.

— Що ти хотів, Савочко? — лагідно глянула на нього тьотя Паша, яка симпатизувала Перепелякові: скромний, ввічливий, і недокурки в корзинку для паперів не кидає, і попелу на підлогу не струшує.

— Ви сьогодні прибирати вже закінчили?

— Закінчила. А що?

— Тоді, напишіть, будь ласка, на цьому аркушикові своє прізвище, ім'я та по батькові.

— Навіщо? — здивувалася тьотя Паша.

— Для відділу кадрів,— поспішив на поміч Гулько.

— А-а,— протягнула тьотя Паша і акуратно вивела на папері букви.

Перепеляк заклав аркушик у щілину, натиснув кнопку. В апараті щось клацнуло, м'яко зашелестіло і за мить аркушик випав з іншої щілини, як листівка з автомата, що їх можна бачити на вокзалах і в поштових відділеннях. У куточку чорніла цифра: нуль цілих і вісім десятих.

Тьотя Паша нерозуміюче спостерігала за всіма цими маніпуляціями.

— Пелагіє Андріївно,— звернувся до неї Перепеляк, кинувши погляд на виведений коефіцієнт. — А ви нічого не забули сьогодні прибрати?

— Начебто нічого,— здвигнула плечима тьотя Паша, проте замислилась. — Стривайте, стривайте! — вигукнула вона,— а попіл з попільничок у Сидора Павловича!.. — І вискочила з кімнати.

Усі заніміли і нетерпляче позирали на двері.

— Начебто порядок,— повідомила тьотя Паша, з цікавістю позираючи на апарат,— чи, може, десь іще щось забула?

— Не знаю,— усміхнувся Перепеляк,— хочете перевірити?

— Хочу.

Тьотя Паша знову акуратно вивела на аркушику свої початкові анкетні дані. Апарат видав цифру нуль цілих і дев'ять десятих.

— Забула? — поцікавилась тьотя Паша, зазираючи через Перепелякове плече на аркуш.

— Щось забули,— підтвердив Перепеляк.

Тьотя Паша наморщила лоба.

— Ох ти, господи! А ручки! Ну, звичайно, я забула протерти вологою ганчіркою ручки на дверях. — Вона знову вибігла з кімнати, а повернувшись, схопила ручку. — А тепер?

На аркушику, що його видав апарат, чорніла одиниця.

— Тепер — повний порядок,— заспокоїв її Перепеляк. Тьотя Паша вийшла, боязко озираючись на апарат.

— Еге,— хитнув головою спохмурнілий Гулько. — І що ти думаєш робити із своїм винаходом?

— Як — що? Спробую добитися, щоб налагодили його серійний випуск. Покажу Сидору Павловичу.

— Ні в якому разі! — разом вигукнули Мумига і Гулько.— Ні для кого не секрет, що наш шеф — консерватор.

— З такою головою тобі хіба в нашому інституті штани протирати! — додав Матюта.

— Ти — геній! — цмокнула Перепеляка в щоку Ліза.

— Слухай-но, Северине,— відсторонив її Мумига,— я вважаю своїм обов'язком зробити все, щоб твій винахід вижив. У мене рідний брат у нашому управлінні працює. Я негайно подзвоню йому: нехай оперативно підшукає тобі роботу за здібностями. — І Мумига кинувся до телефону.

— Правильно,— підтримав його Гулько. — Таланти треба плекати.

Наступного дня Перепеляка викликав до себе директор.

— Дзвонили з управління,— повідомив він,— вам пропонують солідну посаду. Переводом. Підготуйте відповідні документи.

Окрилений Перепеляк влетів у кімнату і мало не обняв Мумигу.

— Спасибі вам, величезне спасибі,— примовляв він,— повік не забуду вашої турботи.

— Фу,— полегшено зітхнув Мумига, коли Перепеляк, зібравши своє манаття, зник за дверима,— пронесло.

— Щастить же людям,— пригнічено мовив Гулько. — Чого доброго, цей Перепеляк і в люди вибʼється. Бо кому ж захочеться гратися в його ПОКЕР!

Володимир БОНДАРЕНКО.

Вітаємо ювіляра!

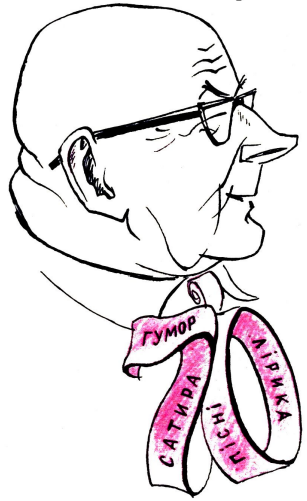

Поета-гумориста Валентина ЛАГОДУ з його першим 70-літтям.

Дружній шарж Ю. СЕВЕРИНА

Малюнки О. АЛЬОШИЧЕВА

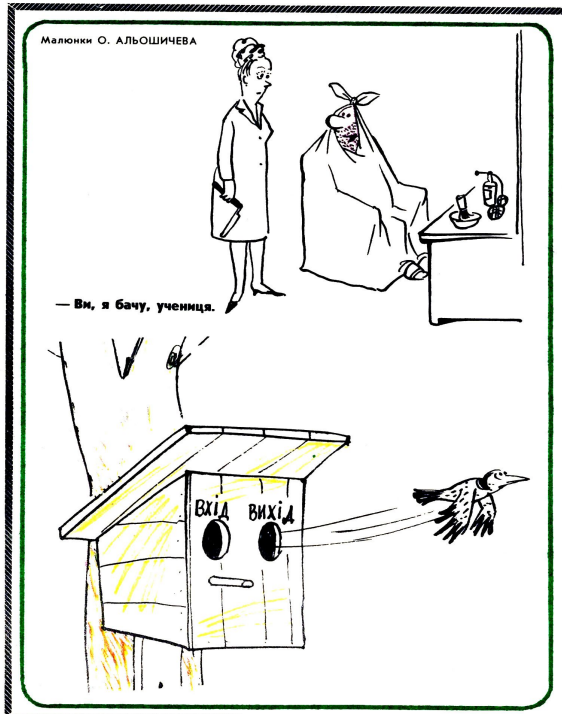

— Ви, я бачу, ученицяя.

Мал. М. МАЛОВА

Триптих «Спіймав о-о-отакен-ну рибину».

Мал. В. МИЛЕЙКА

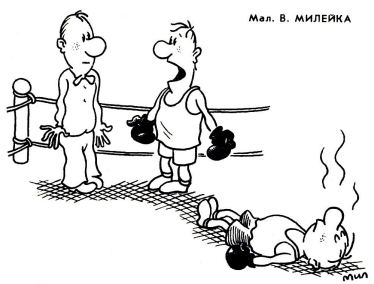

— Слово честі, він мене перший ударив.

Мал. В. КУДІНА

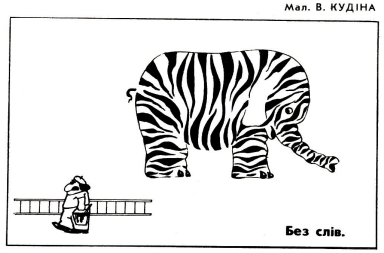

Без слів.

Мал. С. НАБЕРЕЖНИХ

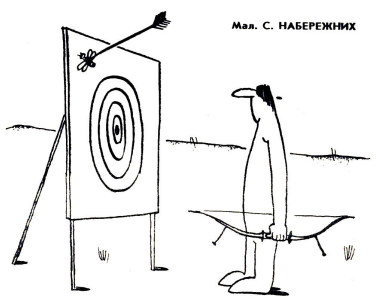

Без слів.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

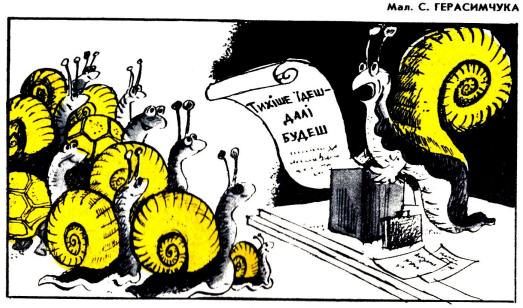

Мал. В. СОЛОНЬКА

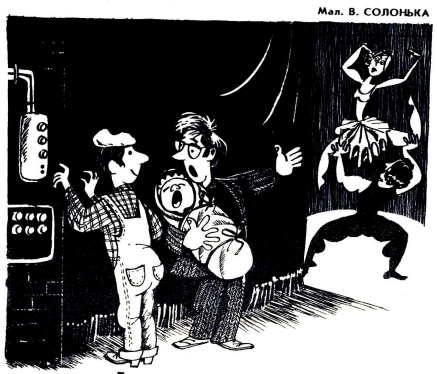

— Давай завісу! Дитину пора годувати.

Один мій знайомий, робота якого — допомагати знедоленим, повідомив мені, що нинішнім спадом породжено новий клас американських громадян. Він називає їх «некваліфікованими злидарями». Це люди, які працювали все життя і тому не мали можливості оволодіти мистецтвом злидарського існування.

«Злидарство — свого роду ремесло»,— каже мій приятель. Саме це й має на увазі президент Рейган, коли розповідає анекдоти про людей, які живуть по-королівському на благодійні пожертви і влаштовують коктейлі за рахунок усілякого роду допомог. Мільйони американців, проживотівши все життя в крайній нужді, стали в цьому такими ж метикованими, як столяри і слюсарі в своєму ремеслі.

Протягом життя ось уже кількох поколінь у Сполучених Штатах удалося створити справжній інститут злидарювання, позаяк просто неймовірно зросла кількість сімей, де досвід виживання на злиденну допомогу передається від батька синові.

«Щоб жити в убозтві, потрібна величезна підготовка,— твердить приятель. — «Жирним котам», які заклопотані лише вишукуванням усе нових лазівок, щоб не платити податків, може здатися, що це не така-то й мудрація. Але варто тільки позбавити їх доходів, і першу ж зиму вони зустрінуть уже на тротуарі».

Галопуюче безробіття, викликане нинішнім спадом, змусило прозріти багатьох із тих, хто мав роботу й безперестану бурчав, як, мовляв, легко й безтурботно живуть деякі спритники на допомоги. Нежданo-негадано залишившись без роботи, вони виявили, що злидні — зовсім-таки не коржі з маком, як то їм думалося раніш, а спосіб життя, що потребує цілої купи навичок, яких вони не мають.

Можливо, потік усе нових безробітних, що вливаються тепер у ряди знедолених, дасть американським злидарям змогу зажити тієї поваги в суспільстві, на яку вони заслуговують. Якщо до процвітання й справді рукою подати, як запевняє президент Рейган, то сила-силенна «некваліфікованих злидарів» мають право сподіватися знову знайти роботу на підприємствах та в установах. Тоді вони

Рассел БЕЙКЕР

зможуть там зі знанням справи твердити іншим, що вижити, не маючи засобів до існування, так само важко, як, не маючи рахунку в банку, нашкребти грошенят для прогулянки в Париж.

От, може, тоді до американських бідняків нарешті прийде довгождане визнання. Хоча я все ж таки сумніваюся, що конгрес установить День злидаря, аби навічно відзначити його подвиг на зразок того, як оце тепер ми кожного першого понеділка вересня відзначаємо День праці. Бо це ж потягло б за собою визнання того, що зубожіння — невід'ємна частина американської економічної системи.

Але як би там не було, я вважаю, що всі ті непрофесіонали, які тепер оце на власній шкурі пізнають, як то воно доводиться біднякам, коли треба роздобути грошей, щоб унести квартплату, оплатити рахунки за паливо, та й просто провести цілий тиждень, утупившись очима в простір перед собою і не зійти при цьому з розуму, напевне ж більш ніколи не дозволять, щоб хтось, забезпечений роботою, завів при них мову про «нероб, які живуть на допомогу». Думаю, вони підправлять його так: «Умільці, що ухитряються жити на допомогу».

Прикладом, що наочно ілюструє, як «некваліфікований злидар» може іще більш ускладнити собі життя, є історія, розказана мені приятелем, який працює в програмі по поданню неімущим допомоги паливом. Якась подружня пара із злидарів-початківців, будучи неспроможною обігріти себе тією мізерією дров, що виділяє уряд, вирішила минулої зими спробувати свої сили в складному мистецтві існування на допомогу.

Жили вони разом і тому мали право лише на одну порцію дров. От чоловік і вирішив: хай дружина заявить, ніби то він помер, а тоді він напише заяву з проханням дати йому дров, вказавши вигадане ім'я.

Так він і зробив, але, забувшись, вказав своє справжнє ім'я. Обидва послання лягли на стіл мого приятеля водночас. Тому він уважніше прочитав прохання чоловіка і виявив, що в графі «заняття дружини» той написав «удова»...

Цілком ясно, що ця пара геть позбавлена хисту до злидарювання. І якщо уряд не забезпечить їх своєчасно роботою, то саме на нього й упаде вина, коли тих бідолах знайдуть померлими від холоду.

«Нью-Йорк таймс».

Що так, то таки так

«Сучасне американське суспільство — це суспільство, де гроші стали етикою, а мораль, якої ми дотримуємося на практиці, є прямою протилежністю тій моралі, яку ми проповідуємо на словах... Сучасне американське суспільство — це лицемірне суспільство, в якому людина та її інтереси перестали братися в розрахунок».

Із книги Джона МАКЛЕННАНА
«Прогнила країна», Нью-Йорк.

* * *

«Більшість декларованих прав зводиться нанівець самим фактом бідності. Бідняки не мають влади, необхідної для того, щоб домогтися своїх прав... Права — пусте слово для людей, які безсилі домогтися їх здійснення».

Із книги колишнього міністра
юстиції США Рамсея КЛАРКА
«Злочинність у США».

* * *

«Демократія, якою ми так вихваляємося, поступово перетворюється на вивіску, прикриваючись якою, власть імущі добиваються для себе нових вигод на шкоду загальному благу...

Промислові робітники, яких, коли підприємці чи багатонаціональні концерни закривають заводи, викидають на смітник, наче мотлох, добре знають, що система, яка забезпечує одним прибутки, а іншим, тим, хто створює достаток, відмовляє в найнеобхіднішому,— порочна».

Із книги одного із лідерів
лейбористської партії Великобританії
Антоні Веджвуда БЕННА
«Докази на користь демократії».

Ендшпіль

ГУМОРЕСКА

НАЧАЛЬНИК відділу Артуренко зазирнув до кабінету старшого інженера Савоська.

Савосько сидів за столом, припавши до шахівниці. Навпроти попихкував цигаркою головний механік Бодягін.

Артуренко гречно кашлянув:

— Гм, обідня перерва, між іншим, закінчилась...

— За-кін-чи-лась,— спокійно повторив Савосько. — А ми коником ось так!

Артуренко причинив двері, походив по коридору і знову нагадав колегам:

— Пора до роботи приступати, кажуть...

— Хто каже? — не підводячи голови, запитав Бодягін.

— Всі кажуть! — різкувато викрикнув начальник.

— Ну й дурні,— ніби міркуючи, мовив Савосько.

Артуренко стримано грюкнув дверима, а незабаром ще раз відчинив їх.

— Кінчайте, нарешті! Скільки можна! Ви ж не в санаторії, а на службі! Про обов'язки слід все-таки пам'ятати!

— Кому треба, той хай і пам'ятає,— меланхолійно промимрив Бодягін, оголошуючи Савоську шах.

— Гнати вас у три шиї пора з управління! Ледацюги ви! — змінив делікатність на гнів Артуренко.

— Ле-да-цю-ги,— луною відгукнувся Савосько, задумавшись над тим, як влаштувати короля в надійне місце.

Артуренко взяв високу ноту:

— Я вас звільняю! Геть звідси! Геть!

Савосько й Бодягін озирнулися, хвилину здивовано, ніби вперше побачили, дивилися на розгніваного Артуренка, а потім разом підвелись, обережно, в чотири руки, взяли шахівницю і посунули до виходу.

— Шахи залиште! — не вгавав начальник.— Вони — власність контори! З інвентарним номером!

— Як залишити? — одночасно вигукнули Савосько та Бодягін. — А хто ж дограє? Адже у нас — ендшпіль!

Андрій КОЦЮБИНСЬКИЙ.

м. Павлоград
Дніпропетровської області.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Бач, як розлютувалася! Звикла до хліба, а сьогодні замість нього лихий поплутав дати їй харчові відходи.

ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК ПЕРЦЯ

АБИ ДЕНЬ ДО ВЕЧОРА... За таким принципом працюють будівельники тресту «Черкасрембуд». Уже п'ятий рік, замість десяти місяців, вони воловодяться зі спорудженням житлового будинку по вулиці Орджонікідзе, 147, де мешкатимуть робітники Черкаського машинобудівного заводу, а також самі будівельники цього тресту.

ГРОШІ НА ВІТЕР... викинула Баришівська спецавтобаза № 0902 (Київська область), перерахувавши їх Головному заводу першого Київського виробничого об'єднання «Укравторемонт» за капітальний ремонт двох своїх вантажних автомобілів. Адже за ті дев'ять місяців, відколи грузовики потрапили на завод, їх тут так успішно полагодили, що ні про яку реставрацію цього автотранспорту вже не може бути й мови.

АЖ ІСКРИ ВИКРЕШУЮТЬ... так сперечаються між собою керівники Артемівського райвиконкому (Донецька область) та Лисичанського міськвиконкому (Ворошиловградська область) про те, кому з них ремонтувати автодорогу, яка пролягла з однієї області в іншу і з'єднує місто Северськ та Лисичанський нафтопереробний завод. Оскільки ж обидві сторони так і не дійшли спільної згоди, їздити вищезгаданою дорогою стало простотаки неможливо.

ПЕРЧАНСЬКИЙ ВОГНЕГАСНИК

Монолог господарника-оптиміста

Фу ти, ну ти! Як згадаєш, аж смішно стає. Як ото боялися колись тих пожеж, ніби чорт ладану. Багри тримали напоготові, лопати, сокири, бочки з водою, ящики з піском, п'яте, десяте... Комедія! Хоч воно таки й справді, коли подумати: що там у того одноосібника було? Гнеться-гнеться, наживає оте збіжжячко кривавими мозолями, а воно раптом за якусь там годину тільки фур-р-р!.. І хоч з торбами по світу йди.

Але все те, слава богу, минулося. Було й лопухом поросло. Правда, пожежі й нині трапляються, тільки тепер вони своє глобально-руйнівне значення, можна сказати, втратили. Коли де там що і згорить, то ніхто від того не зубожіє і старцювати не піде. Ось вам, як кажуть, животрепетний приклад. У минулому році в радгоспі «Червоний Перекоп» Каховського району на Херсонщині свинарник згорів. Кувікало, правда, там — у сусідньому районі було чути. 52 свиноматки і 568 поросяточок, образно кажучи, на шашлики перетворилися. Але це — образно кажучи. А кажучи правду, так там не зосталось і шкварочки: надто пізно вогонь погасили. Бо оператори, які чергували на той час біля теплогенератора, у протипожежному відношенні були, прямо скажемо, ні бум-бум. Тобто, абсолютно не навчені, що і як у подібнім випадку робити. І поки вони ото зойкали, айкали і ойойойкали, то вже нічого було й рятувати.

А від чого воно все, питаєте, почалося? Ну, якщо це вас так уже сильно цікавить, то від того ж таки теплогенератора. Силова електропроводка була там несправна. І, між іншим, директор радгоспу А. С. Самойлов про це знав розпрекрасно: працівники держпожнагляду давно його попереджали: і щоб проводку полагодив, і пожежну водойму побудував... Але, думав, обійдеться. Ну, добре, не обійшлось,— так що ж тепер, сльози лити? Радгосп же не розвалився. Та в нього ще тієї живності — знаєте, скільки? Хоч греблю гати.

Або от у колгоспі «8 Березня» в Локачинському районі на Волині теж телятничок гавкнув. З 32-ма телятками. Ну, то й що, думаєте, великі втрати від того колгосп поніс? Пхе... Крапля в морі! Голова правління Г. Г. Гей після того навіть пальцем не ворухнув, щоб протипожежну безпеку нарешті налагодити. Навіть правління не скликав, щоб обговорити цей випадок. А про що говорити, як воно вже того?.. Не повернеш? Ну й кат із ним. Наживуть ще. Ото якби тільки й ота пожінспекція вгомонилася трохи. А то ж просто-таки не дає спокою. Причепилася, як реп'ях: і те у вас не те, і там у вас не так... З семи водонапірних башт тільки три пристосовані для забору води пожежними автомобілями; чотири корівники не обладнані груповими прив'язями; начальник пожежно-сторожової охорони А. Г. Приступа займається чим завгодно, тільки не своїми прямими обов'язками: то він за бригадира, то за механізатора, то за слюсаря... Та яке кому діло?! Чого паніку піднімати? Воно, може, ніколи більше ніде й не загориться, а вони розходилися: гвалт!..

Он у колгоспі імені Карла Маркса Ківерцівського району цієї ж області — так там аж 1 120 курчаток згоріло, та й то не плакали. Ну, пожінспекція, правда, знову своєї: і трудова дисципліна на фермі, мовляв, була не на рівні, і режим опалення не дотримувався, і п'ятедесяте... Ну, може. Тільки що ж тепер за ту дисципліну братися, як воно все одно вже згоріло?! Так ото краще махнути рукою і заспокоїтися. Наплювати й забути.

Як ото роблять, приміром, у радгоспі «Маневицький», теж на Волині. Там відмахуються від тих пожежних інспекторів, мов від набридливих мух. Бо як їх послухати, так тільки тим і займайся, що протипожежну безпеку організовуй. І на спецмашині цілодобове чергування встанови, і погнилі рукави до неї заміни, і блискавковідводи постав, і телефонний зв'язок забезпеч... Дуже багато, словом, усього вони хочуть! А пожежі що — хіба кожен день бувають? Ну, подумаєш, згорить там якесь приміщення в селі Довжиці, ну, там гамкне червоний півень чийсь хлівець разом з телятком у Великій Яблуньці... Так це ж — випадки! А от такого, щоб весь радгосп заразом узяв і згорів — не може ж такого трапитись, га? Не може! Так чого хвилюватися? Отож дирекція на чолі з Д. Л. Фальковським не дуже собі й голови сушить: нічого панікувати завчасно, мовляв, а коли й що — не збіднімо.

Чи як ви думаєте? Я, так, наприклад,— ніяк не думаю... Та гори воно синім вогнем! Усе не згорить. У нас того добра — ого-го скільки. А я свою зарплатню як одержував, так і одержуватиму. А ще коли-не-коли так і премія капне. Якось, словом, переб'ємося! Не бідні.

Монолог господарника-оптиміста записав В. БОЙКО.

ПЕРЧЕНЯ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Казка

— Кук-курік-ку-у-у! — прокинувся Півник.

Тріпнув гребінцем — що таке? Чому ще темно? Та й ну ніч проганяти. Отак:

— Ніч, ану геть забирайся-а-а!

Ох і голосок же Півник має! Далеко чути його:

— Прокидай-те-е-есь!

Збудилося Сонечко, викотилося з-за обрію.

Тіточка Корова телят маленьких побудила пастись.

А дядечко Бичок не встає. Гуси загоготіли:

— Будіть його-го-го!

— Кого-кого? — спитали голубки.

— Куд-куди? Куди? — стривожилися курочки.

— Ква-ква-ква — пастись! — пояснили жабки.

Тіточка Корова мукнула ось так:

— Хто поможе встать йому-у-у?

Озвалися телятка маленькі:

— М-ми! М-ми!

Замотав головою дядечко Бичок:

— Не під-ду-у-у!

Чому Бичок не хоче пастись? Тіточка Корова так і спитала:

— Чом-му-у-у?

— Скреке-ке! Сор-р-ром! Сор-р-ром! — підняла лемент Сорока. Ви чули? Ви чули про нашого Бичка? Сор-р-ром! Сор-р-ром! Скреке-ке!

А дядечко Бичок візьми і скажи ось таке:

— Т-і-істи!

— Він хоче м'я-а-аса,— Котик облизався.

Дятел вистукав на дереві:

— Чер-в'яч-ка.

Жабки з того:

— Ква-ква-ква! — покотилися зо сміху.

Розсердився Півник на Бичка:

— Ку-курі-ку-у-у! Кину в рі-ку-у-у!

Злякався Бичок. Устав на ноги, пішов — хвостом помахує. За ним — тіточка Корова, а за нею — телятка маленькі...

Минув день. Бичок стомився. Іде назад, стогне:

— Не дій-ду-у-у!

Ох!

Мукнула тіточка Корова. Ось так:

— Хто поможе йти йому-у-у?

Підскочили телятка маленькі:

— М-ми! М-ми!

На ту чудасію при заході Сонце дивилося. Дивилося і сміялося.

А Півник як гукне: Кук-курік-ку!

— Спочива-ти-и-и!

Почуло Півника Сонце й сховалося...

Олександр КОВАЛЕНКО.

НЕ ТОЙ КОЛІР...

Чорний кіт крадеться до горобчиків —
Вуха нагострив, націлив очі,
Весь тремтить, кінцем хвоста лопоче,
Витяг вуха, як гостренькі стовпчики...

— Дременули, бач... Бо чорний я.
А коли б родився я зеленим —
Не втекли б на дерево од мене!..
Й сумно подивився на гілля.

Леонід ФЕДОРУК.

ЛЕДАЧА СЕСТРИЧКА

Прибігає з пляжу Рая,
У сестри вона питає:
— Що без мене ти робила?
А чи, може, байди била?
— Ні! — до неї мовить Алла,—
Дрова я в дворі складала,
Прибирала, посуд мила,
В магазин по хліб ходила,
Лиш полить не встигла квіти
І обіду наварити...
Спохмурніло в Раї личко:
— Ну, й ледача ти, сестричко!

Ніна ДЕРГАЧ.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Олесь ЖОЛДАК

ДЕ ТИ, ДЕ, МОЯ ШАНОВНА!..

Лірико-пародійний жарт

Алевтино, Алевтино,
Де мої сімнадцять літ?

Іван НЕМИРОВИЧ.

Алевтино! Алевтино!
Де твій профіль і анфас!
Санаторій. Хуртовина.
Серцю радісний той час...

Пригадай, як я — Шановний,
Козарлюга хоч куди! —
Біг на лижах, невгамовний,
І шукав твої сліди.

Був на лірику інтимну
Голоднющий, наче пес,
І до тебе в пору зимну
Мав спортивний інтерес.

Хвостолупив за тобою,
Тюпав-біг, як тільки міг,
Хекав, доки під горою
Не беркицьнувся у сніг...

Важко гепнувся додолу
На засніженій лижні.
Та ковтнув я валідолу —
І полегшало мені...

Алевтино, Алевтино!
Де ти ділася, агов!
Через фірму, через «Диво»,
Мо', уздрінемося знов!

Мо', покинемо все к бісу!
Якщо маєш час, то мо',
Знов на лижах аж до лісу
Шашні-машні утнемо!

Отоді вже під горою
Я тебе наздожену.
Ми таке удвох з тобою
Відчибучимо, що ну!

Не зупинить хуртовина,
Ні канава, ні стовпи.
Лиш побільше, Алевтино,
Валідолу прихопи!..

БАЛАДА ПОМСТИ

Цілий вік я сосною вистою,
А не дамся твоїм рукам.

Тамара КОЛОМІЄЦЬ.

Пам'ятай, то твоя провина,
Що у мене вже сивина.
Більше я тобі не дружина,
А колюча в бору сосна.

Над осінньою борозною
Я стояти буду віки.
Все, покінчила я з тобою,
Тож підступні облиш думки.

Не торкайся тепер до мене —
Не пробачу за сивину:
Наїжачу гілля зелене
І межи очі штрикону!..

БАЛАДА ПРО СВИНСТВО

Із невеселим,
але повчальним кінцем

(Д. МОЛЯКЕВИЧ)

Хоч настроївся я лірично
(Дамі Ліриці теж служу),
Та усе ж, либонь, сатирично
Отаке хоча б розкажу.

Все неначе б ішло чудово...
До кав'ярні, як той казав,
Так би мовити, одне слово,
Я з колегою завітав.

Похвалився йому при тому:
Скрізь культура яка у нас!
Маю добру одну знайому,
Обслуговує — вищий клас!

Глядь, і, справді, у білім платті,
Наче фея та чарівна,
Відповідної, значить, статі...
Присяй-бо, то таки ж вона!

Уклонився здаля чин-чином,
Мов, привітик од землячка!
Чи не можна, мовляв, дівчино,
Заморити нам черв'ячка!..

А на мигах далі тлумачу,
Так би мовити, тет-а-тет:
«Нам би каву, та ще й — гарячу,
Й для порядочку — теж не вред

Грамів надцять — за ваше щастя,
Не зостанемося в боргу!..»

А вона, побий його трясця,
Одвернулася — й ні-гу-гу!

Посилав біотоки дурно.
Вже на мигах не ворожу,
А поштиво (та ще й культурно):
— Здоровенькі були! — кажу.

А вона — о, гримаса долі! —
Блим очицями обома:
— Повилазило вам, чи що лі!!.
Он читайте: «Мєстов нема!»

Е-е-е, подумав, діло хрінове!
Ніц нє бендзє, як той казав,
Так би мовити, одне слово,
Вибачайте, пардон, мовляв...

Ось і добра тобі знайома!..
А насправді ж — місця були!
Бо, як стало мені відомо,
Пустували аж три столи...

Потерпіли, таксать, невдачу.
І напрошується, бігме,
Любий друже ти мій читачу,
Як то мовиться, резюме:

Коли стрінешся зі свинею,
Не кажи, що побачив фею!

Мал. М. ХЕЙФІЦА
Видавництво «Плакат», Москва

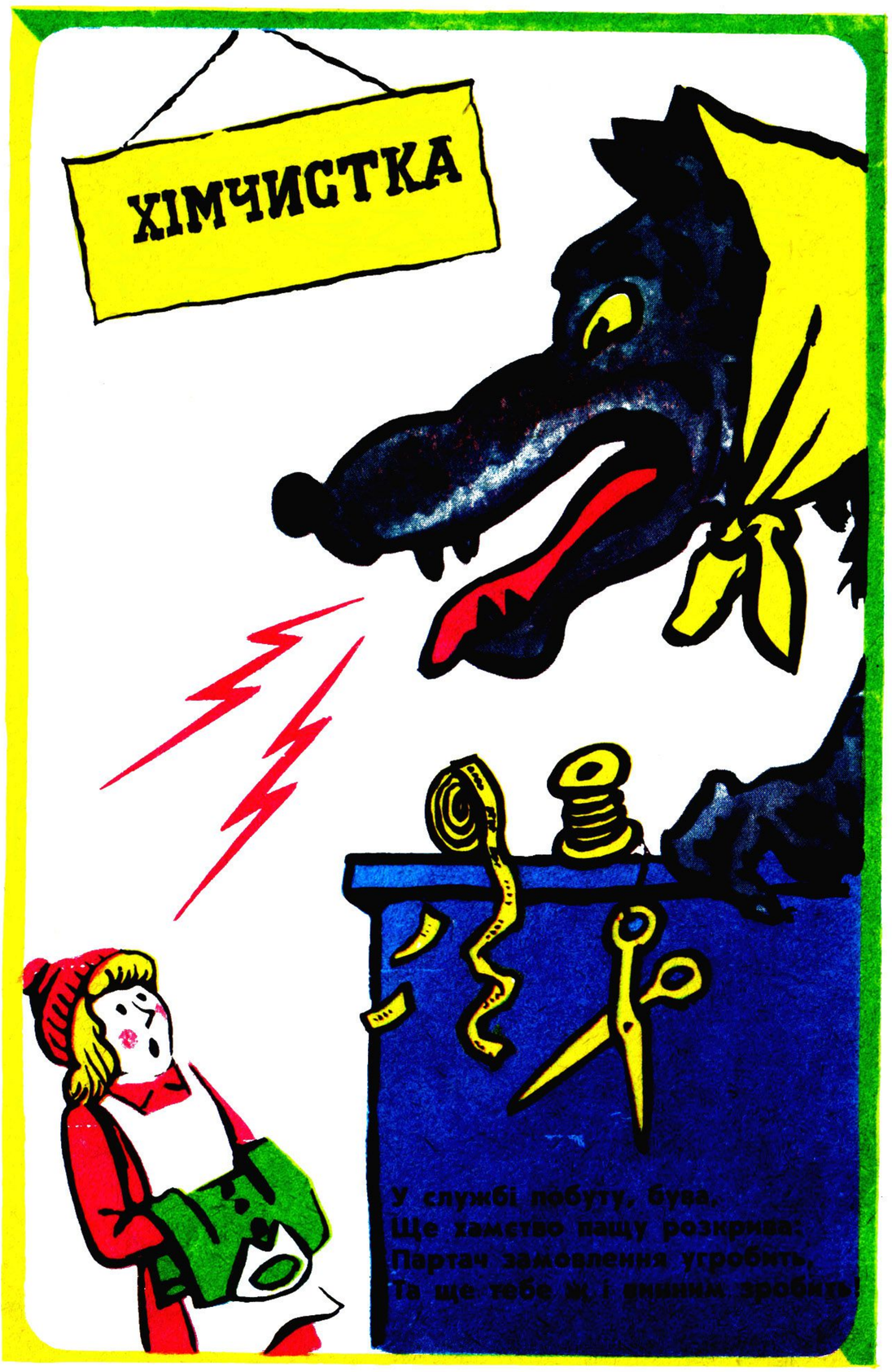

НЕ НА ТЕ ПОДВІР'Я

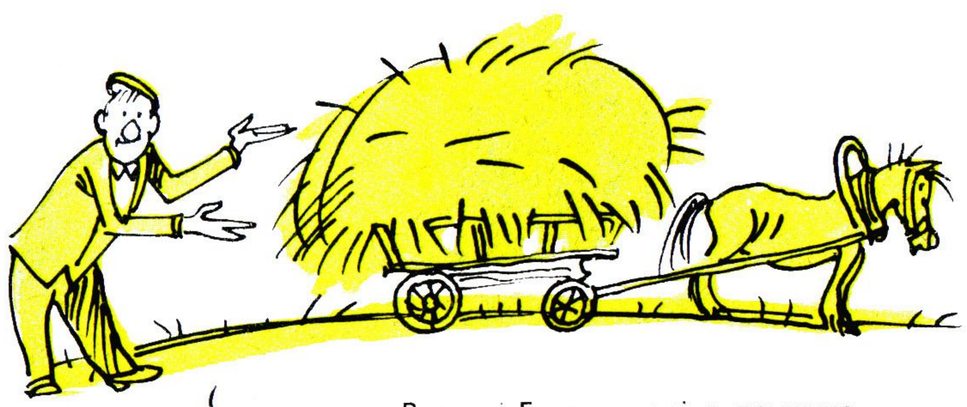

Ввечері Гната зустріла дружина
Та й здивувалася: «Де ж конюшина?»
— Сталась пригода зі мною в дорозі —
Влип в неприємність, аж соромно досі.
А починалось усе, як годиться.
Бачу: видніється в полі копиця,
Тут же до неї під'їхав і з ходу
Всю конюшину забрав на підводу.
Думаю: добра для Лиски пожива.
Їду. Дивлюся направо, наліво.
Швидко піднявся з долини на гору,
Вже наближався до нашого двору,
Раптом (заскочило ж лихо в дорозі!)
Сам бригадир наш — назустріч у «Волзі»,
Біля підводи спиняє машину:
— Це ж ти для кого везеш конюшину?
— Вам! А проте, вибачайте на слові,
Вашій шановній і любій корові.
Тільки для неї усе до стеблинки.
— Ну, коли так, то вези без затримки.
— Дякую вам за високе довір'я!
Так я проїхав повз власне подвір'я.

Василь МАРТИНОВ.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

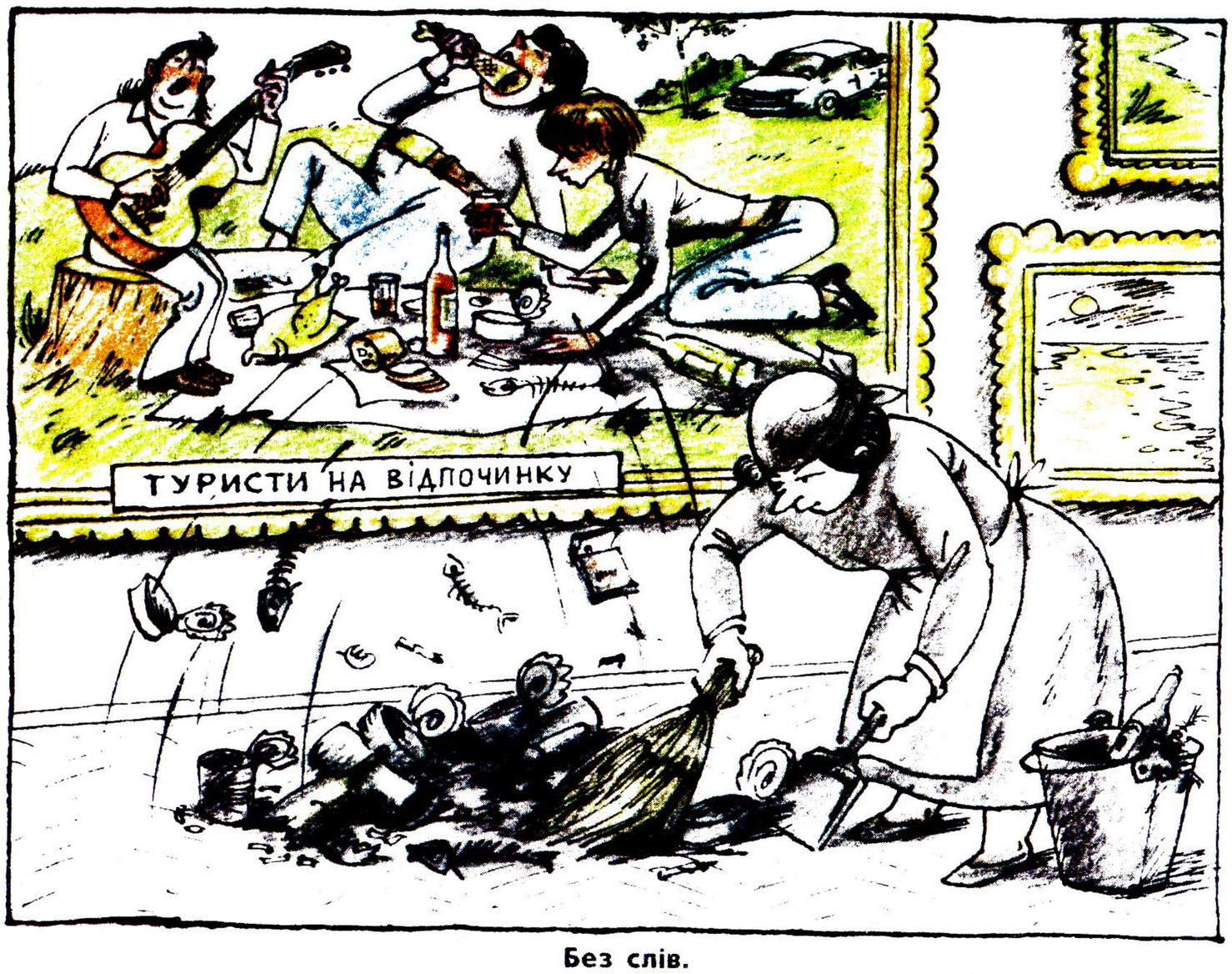

Без слів.

«На заводі стався нещасний випадок, але завдяки самовідданим діям робітників і спеціалістів все закінчилось благополучно».

(З пояснювальної записки).

«Тов. Дейнеко працює на спиртзаводі і зловживає службовими напоями».

(Зі скарги).

«В результаті впровадження нової техніки на нашому заводі зекономлено багато людей».

(З виступу на зборах).

«Треба домагатись, щоб кожен член правління колгоспу систематично зустрічався з труднощами, допомагав їм словом і ділом».

(З протоколу загальних колгоспних зборів).

«Найдан хворий, бо він пенсіонер...»

(З повідомлення на зборах).

Надіслав В. МИХАЙЛИК.

Мал. А. БОРДУНІСА

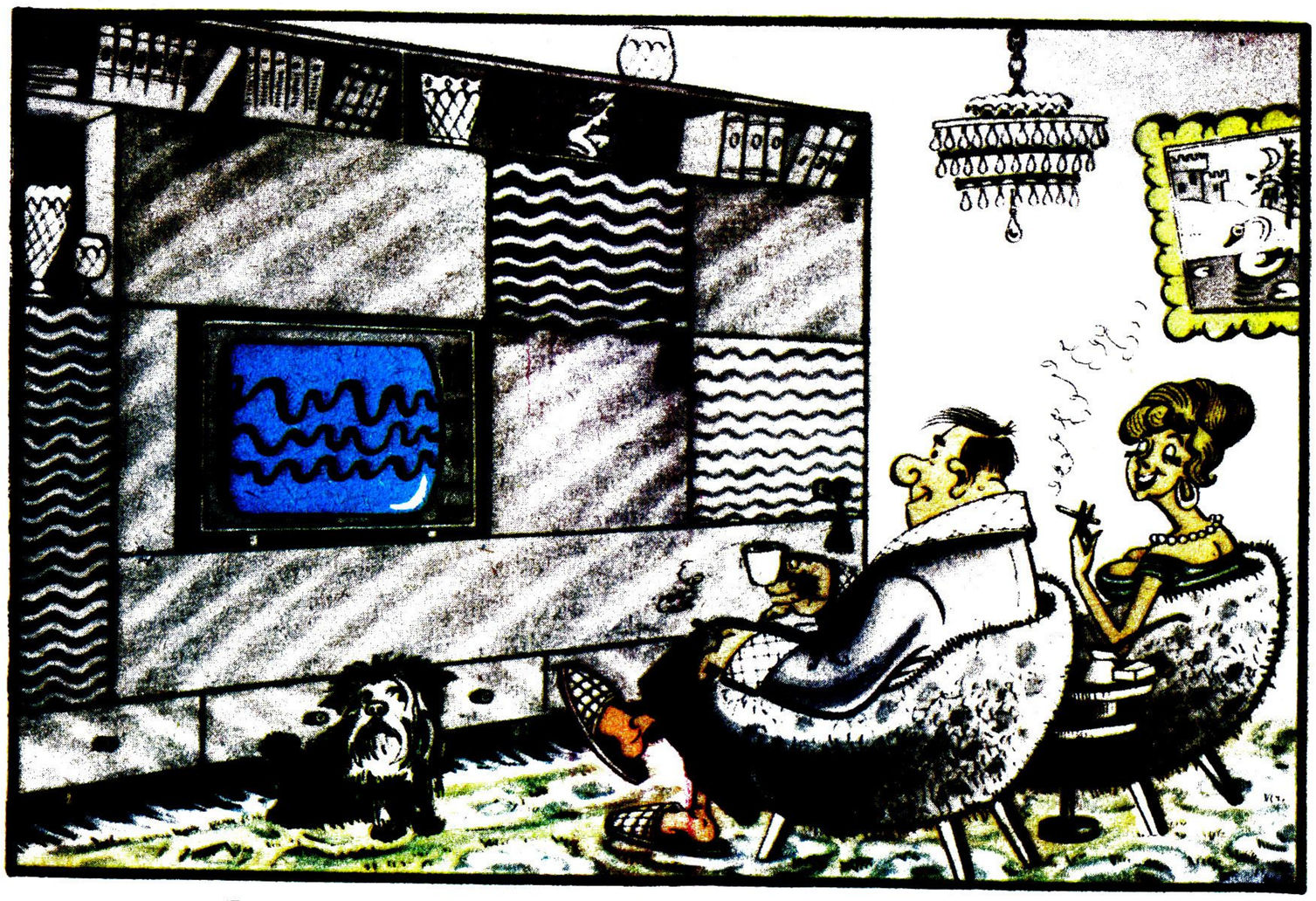

— То пусте, що він весь час барахлить, зате як він чудово вписався в наш новий гарнітур!

Думка вголос!

Усе в нашому селі Орлівці є: і радіо, і навіть автоматична телефонна станція. Біда в тім, що гучномовці у кращому випадку лише шепочуть, наче диктори хочуть переповісти останні новини по секрету, а телефони узагалі мовчать. Зв'язківці видають наслідок за причину: мовляв, телефони відключено тому, що за них не платять. А хто ж платитиме за мовчазні апарати?

Про погану роботу радіо, зокрема, радіолінії по вулиці Садовій добре знають у райвузлі зв'язку, бо і ми туди не раз скаржилися, і звідти не раз майстри приїжджали. Та не встигнуть лінію до пуття довести, як вимагають розписку, що радіо працює нормально. А потім розмахують цими розписками, одержавши нову нашу скаргу. Це ми, мовляв, такі вередливі, а радіо нормальне.

Ми ж якраз не вередливі, а раді, що усе в нашому селі є: і радіо, і телефон. От якби вони іще й працювали, то ми б на сьомому небі були.

Л. ДРАЧЕНКО.

Теплицький район
Вінницької області.

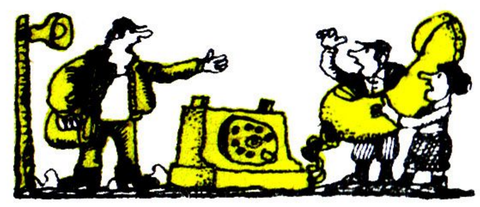

Чув я краєчком вуха, що Луцька кущова автостанція начебто перейшла на нову технологію обслуговування пасажирів. Що це за технологія — детальнішої уяви я не мав. Казали, ніби тепер квитки у всіх касах продаватимуться на всі напрямки, а от як це позначиться на зручностях для пасажирів — не знав. Аж поки сам не спробував сісти рано-вранці на автобус до Ковеля. Автобус, який рушав зі станції о п'ятій годині п'ятдесят хвилин ранку, поїхав майже порожній, хоч касир відповіла мені, що на цей рейс квитків немає. Узяв квиток на шість годин п'ятдесят п'ять хвилин, проте трохи згодом виявилося: цей рейс давно відмінено. Кілька годин бігав від касира до начальника автостанції, але не вибігав навіть книги скарг, бо мені її не дали.

Може, в оцих неподобствах і полягає нова технологія?

В. СИДОРОВ.

ФРАЗИ

● *Ніколи не відкладав на завтра те, що можна було з'їсти сьогодні.*

● *Коли є знатні родичі, розповідь про себе починають з цього.*

Микола ГЕРАСИМЕНКО.

● *Писана красуня. Але як халтурно писана!*

● *Навіть власні успіхи не радували його так, як чужі невдачі.*

● *Якщо за деревами лісу не видно, значить, його уже вирубали.*

Григорій АРАБХАНОВ.

«РЕКОРДСМЕН»

Вшануймо кухаря Панаса,
Бо прогресує, йде вперед:
Навчився з кілограма м'яса
Робити
до трьохсот
котлет!..

Борис ДЯЧЕНКО.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

◆ **«Якби відрам ноги!» — у фейлетоні під такою назвою (№ 22 журналу за 1982 рік) розповідалося про те, що у радгоспі «Вирішальний» (Лохвицький район) вже п'ять років стоїть без діла новозбудований кормоцех, на будівництво якого радгосп вгатив 120 тисяч карбованців.**

Після виступу Перця секретар Полтавського обкому Компартії України тов. Гопей повідомив, що критику журналу визнано правильною. Нині кормоцех прийнято в експлуатацію і він діє.

◆ **У тому ж номері журналу було вміщено листа молоді села Кулешевого (Вінниччина), в якому вони нарікали на те, що сільський клуб у них стоїть пусткою, без вікон і дверей.**

Як повідомив голова виконкому Погребищенської райради В. Г. Тимунь, приміщення клубу вже відремонтовано і масово-політичну та культмасову роботу в ньому налагоджено.

◆ **Про те, що колгосп «50-річчя Жовтня» (Івано-Франківська обл.) почав виготовляти такі господарські сумки, в яких ручки одразу ж відривалися, писалося у замітці «Для вас, жінки» (№ 24 журналу за 1982 рік).**

Голова Надвірнянського районного комітету народного контролю Ю. Д. Костик повідомив редакції, що, враховуючи неодноразові претензії щодо якості, колгосп виробництво цих сумок припинив.

◆ **У селі Знам'янка (Снігурівський район) працівники сільмагу постійно відмовлялися приймати склопосуд від населення. Про це до Перця надійшов лист.**

Заступник голови правління Миколаївської облспоживспілки І. Я. Латул повідомив редакції, що факти підтвердились. Наслідки перевірки було розглянуто на засіданні правління Снігурівської райспоживспілки. За порушення правил прийому склотари від населення завідуючій сільмагом № 5 Коляді оголошено сувору догану. А директору торговельного об'єднання Рекашеній З. І. за відсутність належного контролю у цій справі оголошено догану. Нині склопосуд приймається безперебійно.

◆ **Через річку Уж поламався місток. І саме через це маршрутний автобус перестав заходити до села Стужиці (Закарпатська обл.). Мешканці села писали про це редакції.**

Після втручання в цю справу Перця голова виконкому Великоберезнянської райради П. Я. Липкань повідомив, що місток відремонтовано і автобусний рух до села відновлено.

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

Мал. Е. Одилова («Муштум» — Ташкент)

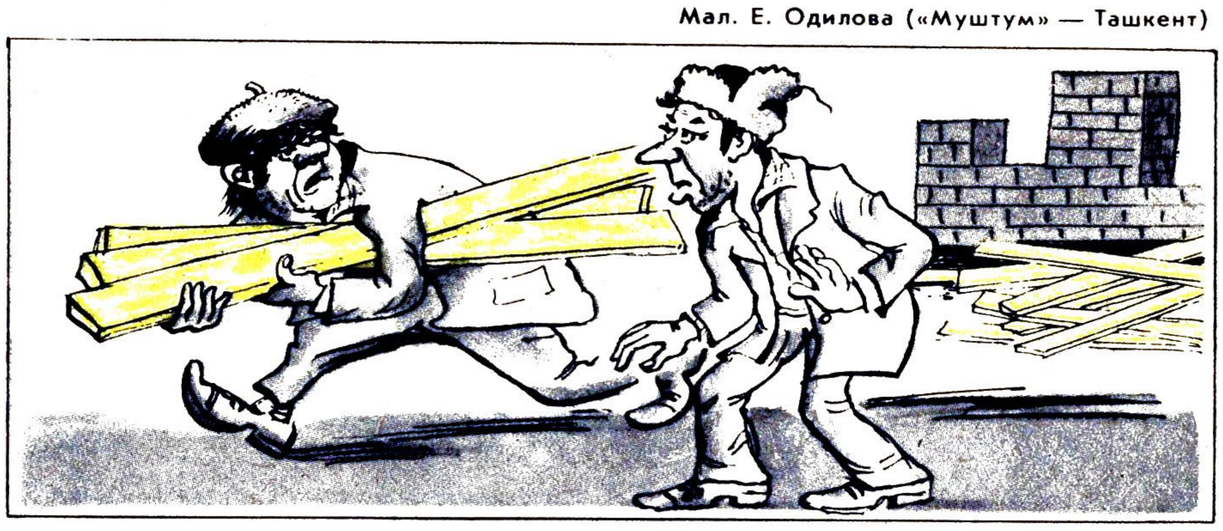

— Ану стій! Куди тягнеш!
— Заспокойся! Там і для тебе лишилося...

Мал. А. Радвілавічуса («Шлуота» — Вільнюс)

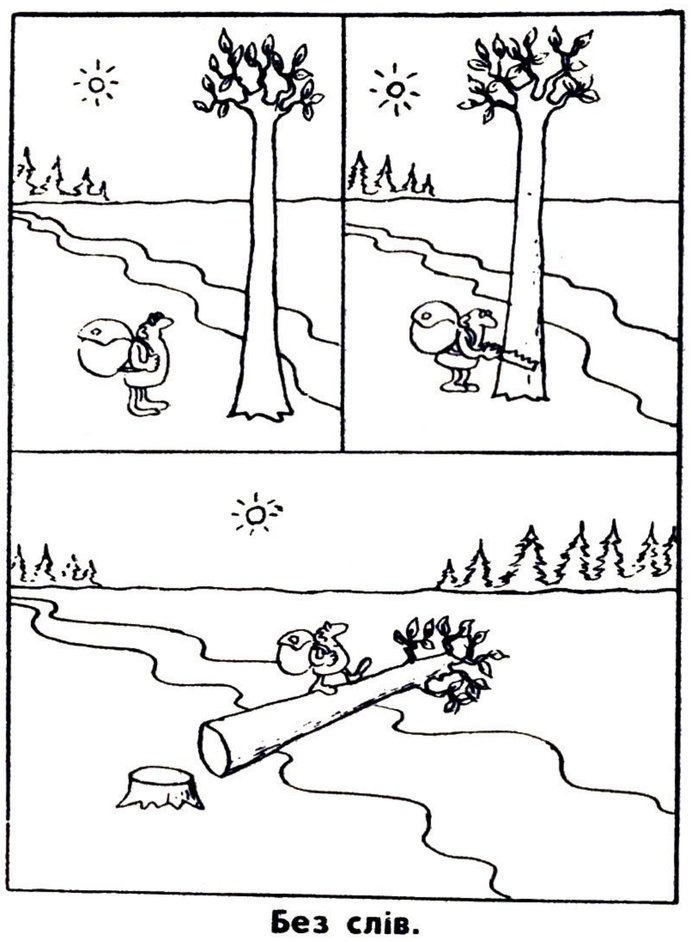

Без слів.

Мал. Ю. Сімака («Кіперуш» — Кишинів)

— Доведеться поступитися бабусі місцем, а то в цьому автобусі їде наш класний керівник.

Мал. Ю. Румянцева («Кіперуш» — Кишинів)

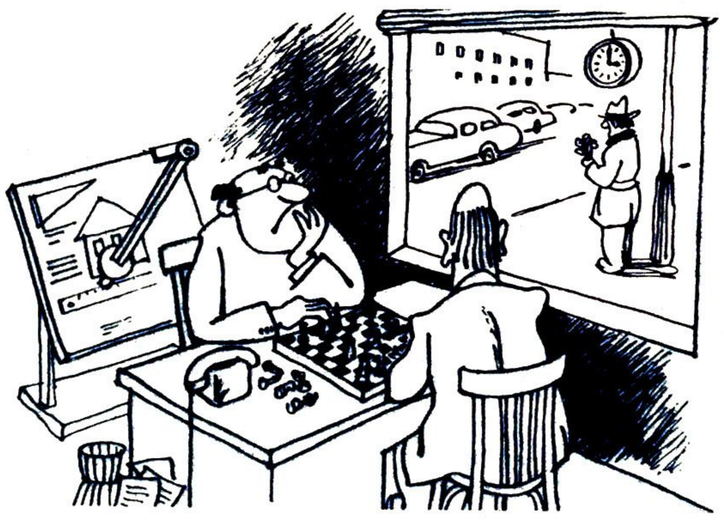

— Дивлюся на нього і думаю: скільки в людини даремно часу пропадає!

Мал. Е. Гельмса («Чаян» — Казань)

— Ви чому третій день на роботу не виходите!
— Ждемо премії.

Мал. А. Ліепінса («Дадзіс» — Рига)

Без слів.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, А. ВАСИЛЕНКО, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.** Тел. 41-89-12, 41-89-15, 41-89-17.
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перец» № 10 (1148) (на украинском языке). Издательство «Радянська Україна».

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 15.04.83. Підписано до друку 05.05.83. БФ 15360. Формат видання 70 × 108/8. Офсетний друк. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,1. Тираж 2.515.000. Зам. 02013.

© **Журнал «Перець» 1983 р.**

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, Брест-Литовский проспект, 94.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

По відношенню до Індії, незалежна політика якої не подобається Вашінгтону, плани ЦРУ передбачають розчленування її на ряд дрібних держав.

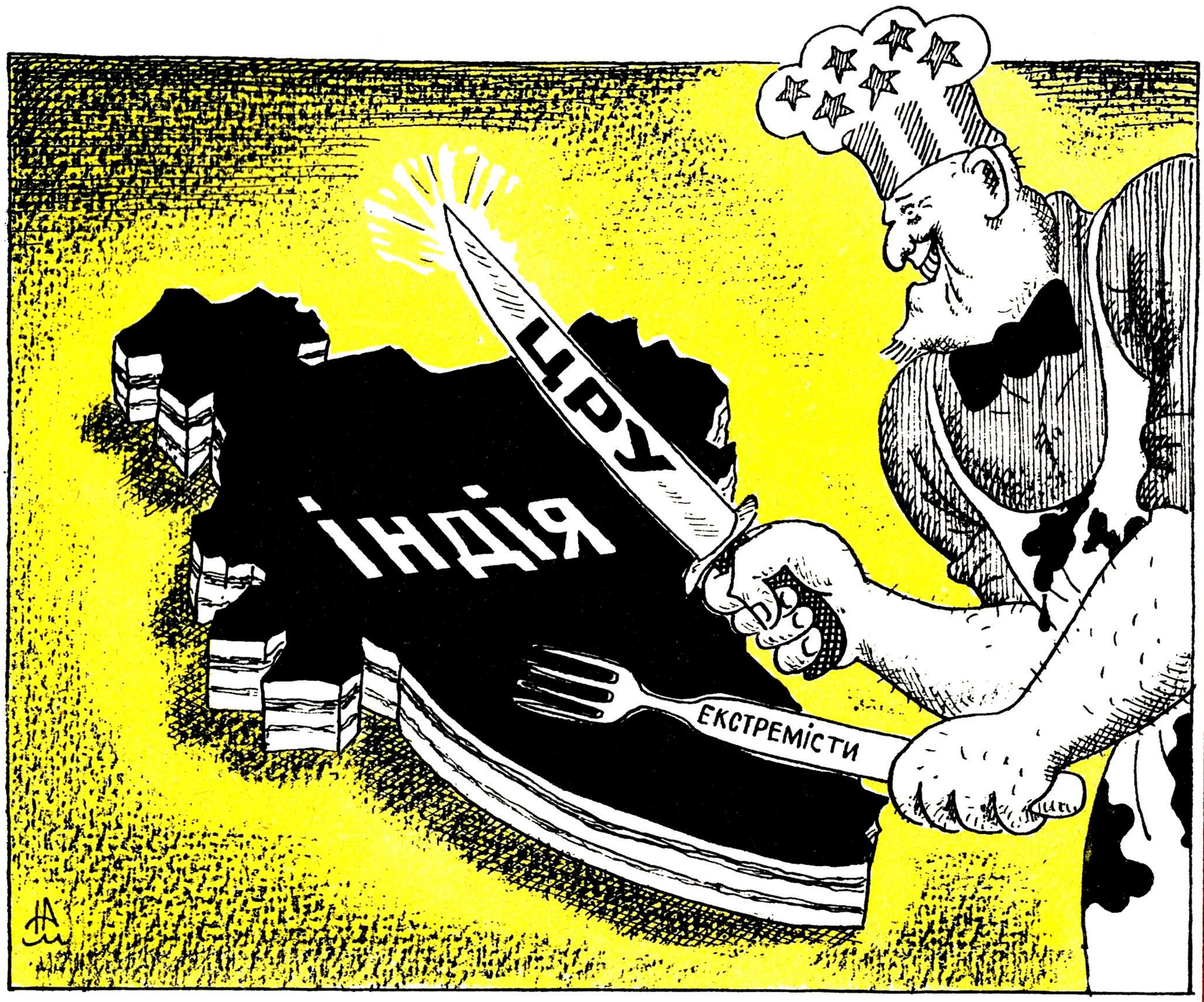

Дядя Сем: — Цей пиріг, не розрізавши, не з'їси.

Мал. М. МАЛОВА

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

Одна біда не йде, за собою сім веде.